

JMG

Examensarbete i medie- och
Kommunikationsvetenskap
Magisteruppsats

2014-06-05

Göteborgs universitet
Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

En beskrivning av det okända

En studie om gestaltningen av Anonymous

Författare: Edwin Eriksson

Handledare: Mats Ekström

Kursansvarig: Malin Svenningsson

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Sammanfattning

Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att genom en tudelad studie undersöka hur det globala fenomenet Anonymous framställs och gestaltas i svensk nyhetsmedia, jämfört med hur deras aktiva deltagare framställer rörelsen. Utifrån detta syfte konstruerades tre frågeställningar; Hur framställs Anonymous i svensk nyhetsmedia? Hur framställs Anonymous av sina aktiva deltagare? På vilka sätt överensstämmer respektive skiljer sig dessa framställningar åt?

Material

Då uppsatsen innehåller en tudelad studie består analysmaterialet av två olika material. Det ena materialet består av 28 tidningsartiklar från de fyra största svenska dagstidningarna. Det andra materialet består av tre intervjuer med tre olika personer som identifierar sig som aktiva inom Anonymous.

Teori & metod

Jag har använt kvalitativ innehållsanalys för att bearbeta de två materialen. Analysen av medietexterna inleds med en ytlig, överblickande analys av det samlade materialet vilket sedan följs av en djupanalys av fyra utvalda texter. Intervjuerna detaljanalyseras utan en inledande övergripande genomgång. Vad gäller teoretisk utgångspunkt så kombineras den kvalitativa innehållsanalysen med gestaltningsteorin Framing theory, varifrån även det operationaliserade analysverktyget har extraherats.

Resultat

Analysen av medietexter visade tre dominerande gestaltningar av Anonymous - ett hot mot Sveriges samhällliga strukturer och medborgare, en homogen grupp av hackers med ett gemensamt mål, samt att deras politiska och ideologiska motiv till stor del marginaliseras i diskursen. Analysen av intervjuerna visade att respondenterna också ser Anonymous som ett hot, dock enbart mot aktörer som på något sätt förtjänar vedergällning. Vidare beskrivs här Anonymous som en strömning eller arena i vilken en i hög grad heterogen samling människor mobiliserar sig och diskuterar vitt skilda politiska och ideologiska frågor.

Nyckelord: Anonymous, aktivism, hacktivism, Framing theory, innehållsanalys, sociala rörelser

Abstract

Purpose and research questions

The overall purpose of this paper is to analyse how Anonymous is described and portrayed by Swedish news media, compared to how the active members themselves presents and describe the movement. From this purpose, three research questions were constructed; how is Anonymous being portrayed by Swedish news media? How do individuals who identifies themselves as active members of Anonymous portray it? In what ways do these portrayals differ and correspond respectively?

Material

Because this paper is a two-piece study, I have collected two separate sets of material. One is made up of 28 newspaper articles from the four biggest daily newspapers in Sweden. The other consists of three interviews conducted with three individuals that identify themselves as active participants of Anonymous.

Theory & method

I have implemented a qualitative content analysis in combination with the theoretical perspective of Framing order to process and study the material. The media texts are first processed through an overview analysis wherein after four chosen texts are analysed in greater detail. The interviews as a whole are analysed in detail since they are of less extent.

Findings

The analysis of the media texts showed three main Frames which where dominant in the material. Firstly, Anonymous is portrayed as an impending threat to Sweden's computerised infrastructure as well as its citizens. Secondly, Anonymous is described as a group or network consisting of a homogenous collection of hackers with one objective in common. The last Frame involves the political and ideological motives of Anonymous being mostly marginalised or ignored. In the interviews, Anonymous is framed as a threat as well, although only to actors who Anonymous view as deserving retribution. They also describe Anonymous as a continuous flow of ideas and an arena which all types of people join to discuss or act against the issue or problem they see as most important, making it a highly heterogeneous gathering of people and ideas rather than an organization or a network.

Key words: Anonymous, activism, hacktivism, Framing theory, qualitative content analysis, social movements

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
1.1 Problemformulering	5
1.2 Bakgrund.....	6
1.3 Syfte och frågeställningar	8
1.4 Tidigare forskning	9
1.5 Disposition	14
2. Forskningsdesign	15
2.1 Material	15
2.1.1 Medietexter	15
2.1.2 Metodologisk problematik – insamling av medietexter.....	18
2.1.3 Respondentundersökning som insamlingsmetod	19
2.1.4 Metodologisk problematik - respondentintervjuer.....	20
2.2 Metod & Teori	23
2.2.1 Innehållsanalys.....	23
2.2.2 Framing	24
2.2.3 Relation mellan metod och teori	28
3. Analys	32
3.1 Kvalitativ innehållsanalys av medietexter	32
3.1.1 Inledande analysgenomgång	32
3.1.2 Djupanalys.....	42
3.2 Kvalitativ innehållsanalys av respondentintervjuer	62
3.3 Jämförande diskussion	66
4. Avslutande diskussion	70
4.1 Slutsatser	70
4.2 Avslutande diskussion	73

4.3 Framtida forskning.....	75
5. Litteraturlista.....	77
5.1 Tryckta källor	77
5.2 Otryckta källor	78
5.3 Medietexter	79
6. Bilaga 1. Intervjuguide.....	82

1. Inledning

Följande avsnitt inleds med en ämnesbakgrund och en problemformulering, vilket följs av att uppsatsens syfte och frågeställningar presenteras. Sedan genomförs en presentation av relevant tidigare forskning inom det övergripande ämnesområdet, aktivism i nya medier, samt även inom det mer specifika ämnet som den här uppsatsen behandlar. Sist presenteras dispositionen för resterande delar av uppsatsen.

1.1 Problemformulering

Den snabba och ständigt pågående utvecklingen av nya kommunikationsteknologier och digitala nätverk möjliggör tidigare oöverträffade strömmar av globalt delade idéer och information, diskussioner och debatter, samt ett helt nytt sätt för individer att organisera och mobilisera sig på.¹ Detta för också med sig uppenbara förändringar och utvecklingar i samhället och dess politiska system och strukturer, varav en är hur aktiviströrelser och sociala organisationer numera kan kommunicera och mobilisera sig över både geografiska, politiska och kulturella gränser.² En följd av detta är också att rörelserna själva förändras, inte minst när det kommer till exempelvis organisering, hur deltagarnas aktivitet ter sig samt hur agendan bestäms.³ Med rörelserna ofta uppbyggda i olika mer eller mindre öppna nätverk, med snabb och direkt kommunikation, så kan människor ansluta sig och aktivera sig ena dagen, för att sedan gå ur och dra sig tillbaka till passiviteten nästa dag. Vem som helst kan bli medlem, och vem som helst kan bli en fiende. Det mest beryktade och profilerade exemplet på denna typ av löst sammansatta rörelser med internet som både födelseplats och högkvarter är *Anonymous*.

Efter att ha startat som en samling individer för vilka humor och olika komiska upptåg på internet var både den första och den andra punkten på agendan, så har *Anonymous* börjat utvecklas till något annat, något mer komplext och mångfacetterat – en rörelse fylld av

---

¹ Bennett, Lance, *Changing citizenship in the digital age*, Civic Life Online: Learning How Digital Media Can Engage Youth, Cambridge: The MIT Press, 2008, s. 1-3

² Bennett, s. 10

³ Bennett, Lance W, Segerberg, Alexandra, *The Logic of Connective Action*, Information, Communication & Society, 15:5, 2012, s. 753

anonyma grupperingar med lika anonyma deltagare utan personliga band till varandra, men ändå tätt hopknutna av den gemensamma anonyma identiteten.⁴ Anonymous växande närvaro i den politiska sfären, tillsammans med dess okonventionella metoder, har gjort att även nyfikenheten och intresset omkring rörelsen har ökat. Men med anonymiteten som första budord, tillsammans med den decentraliserade och ledarlösa strukturen, så är Anonymous fortfarande ett fenomen omgärdat av mer mystik och mytbildning än klarhet och kunskap, åtminstone om man ser till hur nyhetsmedierna behandlar fenomenet Anonymous. Coleman menar att bilden av Anonymous som målas upp av majoriteten av journalister, men även forskare, förvränger den sociologiska verkligheten. Att Anonymous helt och hållet är en svårfångad rörelse som håller till i skuggorna, vilket är den vanliga bilden som erbjuds av journalister, är enligt Coleman inte hela sanningen. Anonymous har varit föremål för en del forskning de senaste åren, med fokus på olika aspekter av rörelsen. Men, som påvisas vidare i senare avsnitt, så haltar en stor del av denna forskning på grund av att kunskapen om vad Anonymous är och står för i många fall kan sägas vara otillräcklig.

Den här uppsatsen vill synliggöra hur bilden av Anonymous gestaltas och framställs i svensk nyhetsmedia, och sedan jämföra detta med hur aktiva medlemmar ur Anonymous framställer sin rörelse. Att påvisa skillnader och likheter mellan bilden av Anonymous som målas upp i det ständigt pågående nyhetsflödet, och bilden som rörelsens faktiska medlemmar målar upp, vilken hittills till största delen varit frånvarande, kan verka som ett första steg mot en ökad kunskap.

1.2 Bakgrund

Anonymous kom till någon gång under 2003 på bildforumet 4Chan, där de poster som inte skrevs under av författaren automatiskt signerades "Anonymous". Efter ett tag började forumets användare skoja om att signaturen "Anonymous" var en enskild individ och därmed var ett fenomen fött. I Anonymous begynnelse sysslade medlemmarna uteslutande med upptåg och spratt som planerades och koordinerades på 4Chan.⁵ Anonymous blev så

---

⁴ Coleman, Gabriella, *Anonymous in Context: The Politics and Power behind the Mask*, Internet Governance Papers, The Centre for International Governance Innovation, 2013, s. 4-9

⁵ Hai-Jew, Shalin, *Action Potentials: Extrapolating an Ideology from the Anonymous Hacker Socio-Political Movement (A Qualitative Meta-Analysis)*, Digital Democracy and the Impact of Technology on Governance and Politics: New Globalized Practices (Akrivopoulou, Christina, Garipidis, Nicolaos, Red.), 2013, s. 56

förknippade med hänsynslösa upptåg mot både individer och organisationer att de år 2007 döptes till "The Internet Hate Machine" av Fox news.⁶ Året därpå inleddes förändringen av rörelsens skepnad och syfte då man sjösatte *Operation Chanology*. Operationen bestod i att man utförde koordinerade aktioner och attacker mot Scientologikyrkan, både mer skämtsamma upptåg som att beställa mängder med pizzor till kyrkan, och mer seriösa aktioner så som fysiska demonstrationer utanför kyrkans högkvarter runt om i världen och så kallade DDoS-attacker mot kyrkans hemsidor (en DDoS-attack är en teknik där ett stort antal datorer och aktörer konsumerar all bandbredd för ett nätverk eller datorsystem genom ständiga anslutningsförfrågningar, vilket gör att systemet eller nätverket överbelastas och inte kan användas som vanligt⁷). De fysiska demonstrationerna lockade över 7 000 demonstranter till 127 olika städer världen över.⁸ Motivet bakom operationen var att Scientologi-kyrkan försökte pressa olika webbförlag att plocka ner ett läckt videoklipp där den världskände scientologen Tom Cruise ses agera tvivelaktigt. Att en organisation, med ett rykte som Scientologi-kyrkan, försökte censurera internet genom hot om juridiska påföljder sågs inte med blida ögon av Anonymous medlemmar och anhängare.⁹

Efter denna första större uppvisning av rörelsen som något mer än enbart en hat-maskin har Anonymous gått i clinch med såväl stora internationella företag som med regeringar och andra makthavare världen över. År 2010 hade distinkta och varaktiga kännetecken för aktivism inom rörelsen utvecklats, och epitetet *Anonymous* användes i allt större utsträckning i samband med olika typer av aktivistaktioner, vilket Coleman redogör för under rubriken *2010-2012: The Explosion of Digital Direct Action*.¹⁰ I slutet av året exploderade antalet medlemmar och anhängare i olika chatt-kanaler dit många människor som var upprörda över behandlingen av WikiLeaks sökte sig - antalet individer i den officiella IRC-kanalen gick från 70 till 7000 på några dagar.¹¹ Bakgrunden var att bland annat Paypal, Visa och Mastercard stoppade samt frös donationer till den kontroversiella organisationen och dess frontman, Julian Assange. Händelseförloppet utmynnade senare i *Operation Payback* –

---

⁶ Fox news, *4Chan, The Rude, Raunchy Underbelly of the Internet*, 2009-04-08,

<http://www.foxnews.com/story/2009/04/08/4chan-rude-raunchy-underbelly-internet/> hämtad: 2014-04-15

⁷ "DDoS.", *Oxford Dictionary of English*, Stevenson, Angus (Red.), Oxford University Press, 2010.

http://www.oxfordreference.com.ezproxy.ub.gu.se/view/10.1093/acref/9780199571123.001.0001/m_en_gb0207240. Hämtad: 2014-04-25

⁸ Coleman, s. 5

⁹ *ibid*, s. 5

¹⁰ *ibid*, s. 5-12

¹¹ *ibid*, s. 7

Avenge Assange som bland annat innehöll DDoS-attacker mot ovan nämnda företag. Här bör jag också framhålla den moraliska och etiska problematik som ofta diskuteras i samband med rörelsen och dess aktioner. Attackerna mot Paypal, Visa och Mastercard byggde på att ett stort antal individer tillhandahöll sina datorer som mer eller mindre passiva men nödvändiga aktörer. Många av dessa individer hade inte samma kompetens inom it och programmering som den grupp av individer som organiserade och genomförde attackerna, och de var heller inte medvetna om de juridiska omständigheterna. Detta ledde senare att fjorton personer greps och åtalades för attackerna¹², varav flera inte hade någon uppfattning om vad det var de egentligen ställde upp på.

Under 2012 blev Anonymous högst närvarande även i svensk politik och nyhetsrapportering efter att gruppen släckte ner riksdagens, regeringens och riksbankens hemsidor. Detta som en hämnd efter att svensk polis genomfört en razzia mot webbhotellet PRQ som hade bland annat fildelningssajten The Pirate Bay och WikiLeaks som kunder. Razzian ledde till att flera fildelningssajter slutade att fungera och samma dag publicerade Anonymous ett Youtube-klipp riktat mot den svenska staten med följande meddelande;

We are ANONYMOUS: We have seen that you have been done a raid on the pirate bay and other torrents sites! The raid on PRQ disabled many of our torrent sites. We see this as a crime against freedom to information and there for we have disabled some of Swedish governments or affiliate sites in protest against this raid. Swedish Government; you know our capabilities and what we want! The choice is yours. We are legion We do not forgive We do not forget You should have expect us Sweden!¹³

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka hur Anonymous framställs i svensk nyhetsmedia jämfört med hur dess egna aktiva medlemmar framställer rörelsen och sig själva i relation till den. Detta uppnås genom dels en analys av hur Anonymous framställs och gestaltas i svensk nyhetsrapportering, och dels hur tre aktiva medlemmar framställer och förklarar rörelsen. En avslutande analys och diskussion utförs sedermera på den möjliga

---

¹² Coleman, s. 7

¹³ YouTube, *Anonymous – Operation Pirate Bay*, publicerat 2012-10-01, <https://www.youtube.com/watch?v=72a5Ru65-ws>, hämtad: 2014-04-15 13:10

diskrepansen mellan de två resulterande framställningarna. Detta ger alltså följande frågeställningar:

- Hur framställs Anonymous av dominerande svensk nyhetsmedia?
- Hur framställer och beskriver Anonymous egna aktiva medlemmar rörelsen?
- Vilka potentiella skillnader och likheter finns mellan framställningen given av nyhetsmedia, och den given av rörelsens medlemmar?

1.4 Tidigare forskning

Forskningen på internet-aktivism, och hur människor använder internet och nya kommunikationskanaler för att organisera och mobilisera sig, har ökat i takt med fenomenet i fråga. Forskningen bedrivs inom en rad olika discipliner och fält – inom statsvetenskapen och i viss mån den politiskt inriktade sociologin har man bland annat studerat ämnet som en ny typ av medborgerlig delaktighet och engagemang, medan man inom medie- och kommunikationsvetenskapen till stor del har analyserat fenomenet som en ny väg till kollektiva ställningstaganden och aktioner.¹⁴ Forskare inom internationella och globala studier, samt till viss del antropologer, har också ett naturligt intresse av hur rörelser och organisationer på nya sätt mobiliserar och organiserar sig över både geografiska och kulturella gränser online. Vissa forskare har fokuserat på hur redan existerande rörelser och sociala organisationer har förflyttat sig till webben, medan andra undersöker uppkomsten av helt nya sådana internet-baserade rörelser och organisationer.

Earl, Kimport, Prieto, Rush och Reynoso undersöker i artikeln *Changing the world one webpage at a time: Conceptualizing and explaining Internet activism* hur användningen av internet och nya kommunikationsteknologier har påverkat aktivism och aktivist-rörelser, samt huruvida dessa effekter kan sägas ytterligare betona den befintliga aktivismen alternativt snarare förändra den på ett fundamentalt sätt. De finner bland annat att svaret på den sistnämnda frågan till stor del beror på vilken sorts internet-aktivism man studerar -

---

¹⁴ Earl, Jennifer, Kimport, Katrina, Prieto, Greg, Rush, Carly, Reynoso, Kimberly, *Changing the world one webpage at a time: Conceptualizing and explaining Internet Activism*, *Mobilization: An International Journal*, 15:4, 2010, s. 425

forskare som menar att det endast handlar om en betoning har fokuserat på online-baserad aktivism som stödjer fysisk mobilisering off-line, medan forskare som finner en fundamental förändring har studerat aktivism som snarare stödjer online-mobilisering.¹⁵ Detta tyder delvis på att aktivism som sådan idag inte kan delas upp mellan en online- och en offline-kontext på ett tydligt sätt. De menar också, med hjälp av Dieter Rucht vars forskning presenteras längre in i det här avsnittet, att nyhetsmedier ofta förvränger aktiviströrelsers motiv alternativt framställer dem på ett negativt sätt. Här kan internet spela en roll då det erbjuder alternativa kommunikationskanaler som är mindre medierade.¹⁶

Vad gäller forskning på den nya typen av aktiviströrelser och sociala organisationer som har internet som både födelseplats och huvudsäte så förekommer både fallstudier som fokuserar på ett enskilt fall där internet-aktivister på något sätt har påverkat maktstrukturer, och studier där rörelserna som sådana analyseras. Susan K. Sell undersöker exempelvis hur en global koalition av internet-aktivister från olika skikt av samhället lyckades stoppa två Amerikanska antipirat-lagar som backades av mäktiga politiska och ekonomiska intressenter inom USA:s toppskikt. Hon analyserade aktivisternas organisation samt hur de använde internet för att uppnå sitt mål, och hennes resultat visade bland annat att motståndsrörelsen genom en decentraliserad infrastruktur snabbt nådde ut med sitt budskap till en stor mängd människor, samtidigt som de med hjälp av internet-tekniken kunde underlätta för dessa människor att ta steget från att enbart vara informerade till att aktivt delta i de kollektiva aktionerna.¹⁷ Även Lance Bennett och Alexandra Segerberg undersöker närmare hur digitala medier i allt större utsträckning används av aktivister och demonstranter, och då utan närvaro av mer traditionella organisatoriska organ. De skiljer på *Collective action* och *Connective action*, där det senare representerar den nya typen av mobilisering och delaktighet. De menar att denna nya typ kännetecknas av att det är kommunikationen och kommunikationskanalen som utgör en stor del av den organisatoriska strukturen.¹⁸

Dieter Rucht undersöker i boken *Cyberprotest: New Media, Citizens and Social Movements* förhållandet mellan aktiviströrelser och massmedier, samt hur dessa aktörer hanterar varandra. Han menar först och främst att massmedia är en viktig aktör för i stort

---

¹⁵ Earl, et al. s. 426

¹⁶ Ibid, s. 431

¹⁷ Sell, Susan K, *Revenge of the "nerds": Collective Action against Intellectual Property Maximalism in the Global Information Age*, *International Studies Review*, 15, 2013, s. 81-82

¹⁸ Bennett, Segerberg, s. 753

sett alla typer av politiska aktörer, och särskilt för sociala rörelser och aktivistgrupper. Dessa rörelser står ofta utanför den institutionaliserade politiska sfären vilket minskar deras möjligheter att göra sina röster och åsikter hörda. Detta samtidigt som nyhetsmedia antingen uppmärksammar eller ignorerar dessa rörelser, samt framställer de på ett mer eller mindre negativt eller positivt sätt, vilket i sin tur kan spela en viktig roll för en rörelses fortsatta stöd och arbete. Rucht påpekar också att detta förhållande påverkas och förändras av strukturella förändringar inom dessa aktörer, och då främst genom nya informations- och kommunikationsteknologier så som internet. Men även om nya typer av kommunikationsteknologier ger aktiviströrelser möjligheten att samla samt sprida information om både sig själva och sitt arbete så menar Rucht att detta inte minskar de traditionella nyhetsmediernas betydelse. Detta eftersom nyhetsmedier av många fortfarande ses som den aktör som erbjuder objektiv och trovärdig information och "seriösa" politiska kommentarer som den breda massan lyssnar på, och den är den breda massan som många rörelser vill nå ut med sitt budskap till.¹⁹

Det har också utförts forskning specifikt på Anonymous där man till stor del fokuserar rörelsens olika tillvägagångssätt, vilka många gånger presenteras som tvivelaktiga, samt rörelsens strukturella karaktär vilken ofta beskrivs som otydlig. Shalin Hai-Jew ger eftertryck åt det sistnämnda i sitt kapitel *Extrapolating an Ideology from the Anonymous Hacker Socio-Political Movement (A Qualitative Meta-Analysis)* från boken "Digital Democracy and the Impact of Technology on Governance and Politics: New Globalized Practices", i vilket hon ämnar frammana rörelsens grundläggande ideologi genom att studera fyra grenar; den existerande socio-politiska kontexten som behandlar hackning och hacktivism, rörelsens självdefinition, rörelsens genomförda aktioner, samt andra källors insikt i rörelsen.²⁰ Den del som är av störst intresse och relevans för den här uppsatsen menar jag är avsnittet om hur Anonymous beskriver sig själva. Hon menar bland annat att rörelsens ribba för deltagande är så låg att det räcker för en individ att identifiera sig med Anonymous för att ses som en aktiv medlem. Detta betyder i förlängningen att en stor del av rörelsens medlemmar inte alls är medvetna om vem som faktiskt bestämmer vilka aktioner som ska utföras och varför, eller

---

¹⁹ Rucht, Dieter, *The Quadruple 'A': Media Strategies of Protest Movements Since the 1960, Cyberprotest: New Media, Citizens and Social Movements* (van de Donk, Wim Loader, Brian D, Nixon, Paul G, Rucht, Dieter, Red), New York: Routledge, 2004, s. 25-26

²⁰ Hai-Jew, s. 51

på vilka grunder olika regeringar och företag anses vara välförtjänta måltavlor för rörelsens attacker.²¹ Hon avslutar kapitlet med att poängtera att det fortfarande finns allvarliga brister i vad som hittills är känt om Anonymous som aktivist-rörelse, samt hur denna brist möjligen kan åtgärdas.

On a more down-to-earth scale, an organization may be analyzed to understand its potency. Ideally, these would be questions posed at the beginning of the chapter and answered in the body text, but rather, the questions are posed here to show the severe limits to what is currently known about the organization [...] interviews with their arrested leaders, conducting text analyses of conversations between the followers, and even more formalizing querying of the group's leaders and followers may reveal deeper insights about the groups' ideologies".²²

Samma tendens påvisas även i studien *Ebandits in Global Activism: Wikileaks, Anonymous, and the politics of no one*, i vilken Wendy H Wong och Peter Brown argumenterar för att rörelser så som Anonymous och Wikileaks är symboler för en ny sorts politisk aktör som helt ändrar villkoren för global aktivism. De gör detta genom ett synliggörande av hur Anonymous agerar för att uppfylla sin agenda, samt vilka potentiella följder det agerandet kan ha på samhället samt på politiken som omgärdar aktivism. Även i denna studie menar författarna att det finns brister i beskrivningen av Anonymous, och den beskrivning som författarna erbjuder beskriver rörelsen så som den såg ut för tio år sedan snarare än hur den ser ut idag.

As such, descriptions of Anonymous lack precision. Anonymous can perhaps best be described as an Internet meme used by a transient and loosely affiliated collection of hackers, activists, trolls, and troublemakers who share two characteristics: they believe that the Internet should be a completely libertarian domain and they are willing to oppose and use disruptive tactics against those who seek to regulate cyberspace. [...] Users of 4chan, and those who identify with the group Anonymous more generally, are often Internet trolls.²³

Antropologen Gabriella Coleman har länge ägnat sig åt att studera hacker-kultur och internet-aktivism, och då främst Anonymous. Hon har skrivit flera forskningsartiklar i vilka hon kontextualiserar rörelsen och problematiserar den dominerande bild av rörelsen som finns och ständigt återskapas i media. I sitt kapitel "Anonymous and the politics of leaking" i

---

²¹ ibid, s. 67

²² Hai-Jew, s. 84 & 97

²³ Brown, Peter A, Wong, Wendy H. *E-Bandits in Global Activism: WikiLeaks, Anonymous, and the Politics of No One*, Cambridge Journals, Perspectives on Politics, 11:4, 2013, s. 1015

boken *Beyond WikiLeaks* argumenterar Coleman för att en stor del av rörelsens medlemmar har en negativ inställning till hackare som utför sina dåd i Anonymous namn, och det faktum att rörelsen har blivit synonym med olagliga hacker-attacker;

Among Anonymous participants (commonly referred to as "Anons"), these hacker crews and individuals provoked considerable controversy and anxieties. They were encouraged or at minimum tolerated, often in the hopes they could provide politically significant leaks in much the same way as WikiLeaks. But as members of these groups [...] built prominent and extensive public profiles on Twitter and elsewhere, a notable number of Anons were disappointed, some even outraged, with what they saw as their personal self-promotion.²⁴

Coleman adresserar också förhållandet mellan massmedia och Anonymous då hon menar att Anonymous allt mer ökända tillvägagångssätt och rykte gör rörelsen till ett idealiskt ämne för dagens massmedier som allt mer inriktar sig på sensationalism. Coleman menar också att Anonymous tar fasta på den uppmärksamhet och det utrymme de ges i nyhetsmedia, och det faktum att Anonymous har blivit ett centralt och återkommande ämne som tas upp av nyhetsmedier kan därmed tänkas bero på båda parter.²⁵

Ytterligare en studie som kan sägas vara av intresse och relevans för den här uppsatsen är Philip Serracino-Inglotts studie i fältet etik och global politik *Is it OK to be an Anonymous?* Serracino-Inglott utgår där från frågeställningen om huruvida de aktioner och protester som Anonymous genomför kvalificeras som "vigilante actions", samt om dessa aktioner på något sätt kan motiveras och rättfärdigas. Han vill utifrån denna frågeställning också synliggöra svårigheterna med att moraliskt och etiskt utvärdera den typ av aktioner som har möjliggjorts av teknisk utveckling, och som Anonymous har blivit ökända för. Genom att definiera vigilantism enligt flertalet kriterier, och därefter analysera Anonymous enligt dessa, påvisar Serracino-Inglott att Anonymous de-facto är vigilanter vars operationer och aktioner kan berättigas då de utförs i en kontext av rättvisa så som Anonymous medlemmar tolkar den.²⁶

Det finns även många forskningsstudier på hur politiska aktioner, demonstrationer och protester gestaltas och framställs i nyhetsmedia, vilket den här uppsatsen också gör. I

---

²⁴ Coleman, Gabriella, *Anonymous and the Politics of Leaking*, *Beyond WikiLeaks: Implications for the future of Communications, Journalism and Society*, Brevini, Benedetta, Hintz, Arne, McCurdy, Patrick, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2013, s. 209

²⁵ Coleman, s. 16

²⁶ Serracino-Inglott, Philip, *Is it OK to be an Anonymous?*, *Ethics & Global Politics*, 6:4, 2013, s. 233

studien *”Vi kommer bara ihåg våldsamteterna”* undersöker Ulrika Olausson hur Göteborgskravallerna under EU-toppmötet 2001 framställdes i nyhetsmedia, och vad massmedia valde att inte rapportera om, samt hur dessa överensstämmer med åskådares respektive aktiva demonstranternas tolkningar av händelserna. Olaussons resultat bestod bland annat av att både de intervjuade åskådarna och de aktiva demonstranterna upplevde att nyhetsrapporteringen fokuserade allt för mycket på våldet och därmed marginaliserade de fredliga demonstrationerna och de politiska aktionerna.²⁷

Något som ovanstående genomgång visar är att det inom forskningen på internet-aktivism i allmänhet och Anonymous i synnerhet finns många olika infallsvinklar - hur dessa organisationer är uppbyggda, på vilka sätt de har påverkat politiska och samhällsliga strukturer, huruvida deras tillvägagångssätt är försvarbara, eller vilka ideologiska idéer som rörelsen är baserad på. Två aspekter som i olika hög grad kan sägas genomsyra den presenterade forskningen som behandlar aktiviströrelser och Anonymous är dels att förståelsen och beskrivningen av Anonymous är allt för bristfällig, och dels att förhållandet mellan aktiviströrelser och massmedier är av stor signifikans samt att detta förhållande kan ha en stor inverkan på rörelsen. Detta är aspekter som i sig visar på att den här uppsatsen kan ha både vetenskaplig och samhällslig signifikans för det specifika forskningsområdet.

1.5 Disposition

I nästa kapitel presenteras och beskrivs studiens forskningsdesign – först specificeras de två analysmaterialen, varpå de metodologiska och teoretiska verktygen och utgångspunkterna presenteras och kopplas samman. Detta följs upp av analyskapitlet som inleds med en analys av det material som består av medietexter, varpå fyra av dessa texter i större detalj analyseras. Därefter analyseras intervjuerna och till sist jämförs dessa två analyser i en jämförande diskussion. Det sista kapitlet inleds med en sammanfattning av de slutsatser som jag har kommit fram till under analyserna, vilka sedan diskuteras utifrån en bredare samhällslig kontext i den avslutande diskussionen, varpå förslag på framtida forskning ges. Uppsatsen avslutas sedan med litteraturlistor och bilagor.

---

²⁷ Olausson, Ulrika, *Vi kommer bara ihåg våldsamteterna – Medborgare om Göteborgskravallerna och medierapporteringen*, Styrelsen för psykologiskt försvar, Stockholm, 2002, s. 58

2. Forskningsdesign

I följande avsnitt presenteras det material som analyseras i den här studien, samt hur detta material har samlats in. Vidare presenteras även de metodologiska och teoretiska utgångspunkterna.

2.1 Material

Analysmaterialet som studeras i den här studien består av två olika material. Det ena materialet består av ett antal medietexter från utvalda nyhetsmedier. Detta material blir då basen i analysen av hur Anonymous beskrivs och framställs i svensk nyhetsmedia. Det andra materialet, som analyseras utifrån frågeställningen om hur Anonymous aktiva medlemmar beskriver rörelsen, består av ett antal intervjuer genomförda med just aktiva medlemmar i Anonymous. Så, de två datainsamlingsmetoderna som används i uppsatsen är vad Marshall och Rossman kallar intervjuer och analys av text- och materialkultur.²⁸ Nedan redogörs för dessa två metoder i detalj.

2.1.1 Medietexter

I flertalet av de forskningsstudier som presenterades i avsnittet om tidigare forskning fokuserar på hur aktivism i allmänhet, och Anonymous i synnerhet, hanteras på särskilda sätt av journalister och nyhetsmedier, utan att det för den sakens skull finns några enhetliga trender för hur dessa sätt ser ut, samt att förhållandet mellan aktiviströrelser och traditionell nyhetsmedia förändras och utvecklas i takt med att nya informations- och kommunikationsteknologier blir tillgängliga.²⁹ Detta samtidigt som Rucht i sin forskning menar att nyhetsmedier fortfarande är av stor betydelse för aktiviströrelser i form av att de antingen kan ges utrymme eller ignoreras, samt att den uppmärksamhet de ges kan vara av negativ eller positiv art.³⁰ Alltså, nyhetsmedierna spelar en betydande roll för aktiviströrelser

---

²⁸ Marshall, Catherine, Rossman B Gretchen, *Designing Qualitative Research*, s. 137

²⁹ Rucht, s. 25-26

³⁰ *ibid*, s. 26

- de har kontroll över om och hur dessa rörelser framställs i sina kanaler, i vilka aktiviströrelserna kan göra sina röster och åsikter hörda för den breda massan.³¹ Grundat i ovanstående resonemang menar jag att de gestaltningar och framställningar av aktiviströrelser, och i det här specifika fallet Anonymous, som ges av journalister i nyhetsmedier är av både vetenskaplig och samhällsrelevans för forskningen av gestaltningen av Anonymous, och därmed också relevant i den här uppsatsen. I samband med detta menar jag också, i enlighet med Rucht, att de resultat och slutsatser som framkommer ur den här uppsatsen inte går att anlägga på samtliga aktiviströrelser respektive nyhetsmedier, och då inte heller på samtliga förhållanden dessa aktörer emellan. Detta främst på grund av varken aktiviströrelser eller nyhetsmedia är enhetliga väsen, de innehåller snarare olika beteenden och strukturer vilka borgar för skiftande och komplexa förhållandemönster.³²

För detta material så har jag valt källorna utifrån antal unika besökare - de fyra största svenska dagstidningarna utgör källorna till detta material. Anledningen till att jag har valt att enbart använda mig av svenska tidningar är att även om Anonymous idag har medlemmar över hela världen så placerar jag den här studien i en svensk kontext. Anonymous är i allra högsta grad ett globalt fenomen, och argumentation kan föras för att en sådan här studie bör beakta och behandla detta, exempelvis genom att inkludera nyhetsmedier från hela världen för att på så vis få med den globala aspekten. Jag menar dock att man med ett sådant tillvägagångssätt skulle behöva inkludera krävande och omfattande analyser av hur olika kulturella, sociala och politiska skillnader mellan länder kan påverka mediernas nyhetsrapportering i allmänhet, och beskrivningen av Anonymous i synnerhet. Detta gör att jag finner det motiverat och högst relevant att fokusera på svenska nyhetsmedier och deras framställning av Anonymous. De fyra svenska nyhetstidningar med högst antal unika besökare är Aftonbladet, Expressen, Dagens nyheter och Svenska dagbladet, vilket gör att det är dessa fyra medier som jag har hämtat mitt material från. Statistik om antalet unika besökare kommer från Dagspress.se vilket är en tjänst från branschorganisationen Tidningsutgivarna.³³

---

³¹ Rucht, s. 25

³² ibid, s. 25

³³ <http://www.dagspress.se/images/stories/Statistik/Dokument/dagspressindustri.pdf> hämtad 2014-04-11 11:18

Jag har skapat ett tidsspänn från vilket analysmaterialet har hämtats. Detta tidsspänn representerar två olika tidsperioder som båda bygger på specifika operationer utförda av Anonymous, detta primärt på grund av att nyhetsmedier kan sägas vara mer benägna att rapportera om rörelsen i dessa tidsperioder vilket skapar en större chans att finna ett relevant, representativt och mångfacetterat material. Det tidsspänn som jag implementerar i insamlingen av material är 21 september 2010 - 31 december 2012. Startdatumet sammanfaller med sjösättningen av *Operation Payback*, vilket är samlingsnamnet för Anonymous strid med flertalet amerikanska lobbyorganisationer inom underhållningsbranschen som försökte få olika fildelningssajter nedstängda, samt sedermera med flera storföretag så som Visa, PayPal, Mastercard och Amazon som tillsammans stoppade och frös donationer till den omskrivna kontroversiella organisationen WikiLeaks, vilken Anonymous uttalat stöder.³⁴ Övriga operationer som utfördes under tidsperioden är *Operation Facebook*, *Operation Occupy* och *Operation Pirate Bay*. Den förstnämnda operationen, som ryktades bestå av en nedstängning av det sociala nätverket Facebook, blev inget mer än just ett rykte. Den andra operationen bestod av att Rörelsen gav sitt fulla stöd till den globala motståndsrörelsen Occupy som startade i New York, och mängder av demonstranter syntes i den av Anonymous populariserade "Guy Fawkes-masken". Den tredje operationen inleddes efter att svensk polis beslagtogs servrar från webbhotellet PRQ som samarbetade med bland annat The Pirate Bay och WikiLeaks. Operationen ska också till stor del ha motiverats av de anklagelser om sexuella övergrepp som riktades mot WikiLeaks förgrundsfigur Julian Assange vilka många inom Anonymous ansåg vara påhittade svepskäl för att få Assange ur spel.

Dessa operationer har valts ut som underlag för materialurvalet på grund av att Anonymous förekom flitigt i nyhetsrapporteringen under dessa tidsperioder. Operationerna kan beskrivas som rörelsens mest profilerade sådana, delvis på grund av att de företag och organisationer som förekom tillsammans med Anonymous är högprofilerade sådana. Och det faktum att man aldrig realiserade hotet om att stänga ner Facebook spelar mindre roll då själva hotet skapade stor uppståndelse i massmedia. Jag finner också förhållandet mellan operationernas olika karaktärer intressant; *Operation Payback*, *Operation Facebook* och *Operation Pirate Bay* handlade mer eller mindre enbart om hackerattacker eller hot om

---

³⁴ Akrivopoulou, Garipidis, s. 69

attacker mot specifika företags datasystem, medan *Operation Occupy* även handlade om fysiska demonstrationer och att sammanfoga traditionell gatuaktivism med online-aktivism. Aktivisten och journalisten Ayesha Kazmi menar att samarbetet mellan Occupy-rörelsen och Anonymous tydligt synliggjorde den nya dynamiken mellan traditionell aktivism och online-aktivism vilken spelade en stor roll i att göra Occupy-rörelsen till en utpräglad och tydlig ny typ av motståndsrörelse.³⁵ Denna tydliga skillnad mellan dessa olika aktioner menar jag kan ge en intressant differentiering i materialet, samtidigt som risken för att materialet enbart ska behandla specifika aktioner minskar.

Kriterierna som fastställts för de medietexter som utgör detta material är, förutom att de ska ingå i ovan specificerade tidsspann, att de primärt eller till stor del ska behandla just Anonymous, samt att de inte ska vara av notis-form. Jag inkluderar både nyhetsartiklar såväl som ledarkrönikor och debattartiklar, detta för att få fram ett så heltäckande och representabelt material som möjligt. De söktermer som har använts är "Anonymous" tillsammans med flertalet nyckelord; "hacker*", "aktivism*", "attack", "motståndsrörelse", "nätverk", "demonstration". Ovanstående tidsspann och avgränsade kriterier resulterade i 28 relevanta medietexter från ovan utvalda källor. Dessa texter återfinns i sina helheter i bilaga 1.

2.1.2 Metodologisk problematik – insamling av medietexter

Ett problem som kan uppstå i samband med insamling av ett textmaterial är att urvalet riskerar bli arbiträrt om inte nödvändiga åtgärder tas. En aspekt bland andra som jag behövt resonerat kring är de söktermer som jag använder tillsammans med termen "Anonymous" för att få fram aktuella artiklar, då implementeringen av dessa söktermer till stor del avgör inom vilken kontext samt från vilket sammanhang som sökresultaten gestaltar Anonymous. Om jag exempelvis enbart använde söktermer som kan beskrivas som negativt laddade så som "attack" eller "cyberterrorism" så skulle sökresultaten med stor sannolikhet spegla just detta, och samma skulle då gälla för ett omvänt scenario. Med detta i åtanke krävdes alltså att jag skapade en balans i denna aspekt av insamlingsprocessen.

---

³⁵ Kazmi, Ayesha, *How Anonymous emerged to Occupy Wall Street*, The guardian, 2011-09-27, <http://www.theguardian.com/commentisfree/cifamerica/2011/sep/27/occupy-wall-street-anonymous>, hämtad 2014-04-11 11:52

2.1.3 Respondentundersökning som insamlingsmetod

Jag menar att den här studien befinner sig inom två vetenskapliga områden där intervjuer som insamlingsmetod kan fungera på ett effektivt sätt. Först och främst ger jag mig i och med den här studien in på ett utforskat fält - forskning på internetaktivism som sådan har utförts i viss skala, men däremot bör fenomenet Anonymous som en global motståndsrörelse ses som till stor del utforskat. För det andra har jag sökt ta reda på hur en särskild grupp individer själva uppfattar sin omvärld, vilket är ytterligare ett problemområde som bäddar för användandet av intervjuer.³⁶ Så det faktum att den här studien svarar mot två av de områden inom vilka intervjuer kan sägas fungera bäst anser jag motivera valet av intervjuer som insamlingsmetod.

Min initiala tanke var att majoriteten av intervjuerna skulle ske genom mail, detta främst på grund av min hypotes om att medlemmar i Anonymous ogärna talar om rörelsen och deras aktivitet inom den (denna problematik diskuteras vidare i nästkommande avsnitt). Detta har en uppenbar påverkan på min möjlighet att ställa direkta följdfrågor och faktiskt föra ett interaktivt samtal, vilket är en viktig aspekt av samtalsintervjuer som metod. Så det faktum att jag snarare än att ha en konversation skickade iväg frågor och fick tillbaka skriftliga svar skulle kunna påvisa att jag istället har använt frågeundersökningar som metod, vilken till skillnad från samtalsintervjuer går ut på att forskaren ställer frågor till respondenten utan den interaktivitet som kännetecknar samtalsintervjun.³⁷ Anledningen till att jag ändå väljer att beteckna min insamlingsmetod som intervjuer, förutom det faktum att det fanns en potentiell chans för mig att faktiskt ställa följdfrågor och föra en mailkonversation, är en annan distinktion som kännetecknar intervjuer som metod; "Vid en samtalsintervju är det inte personerna (respondenterna) utan de olika uppfattningar och tanke kategorier som personerna ger uttryck för som står i centrum." Denna beskrivning passar väl in i mitt syfte med kontakten med medlemmar i Anonymous, samtidigt som den också går hand i hand med rörelsens grundtanke om decentralisering och en ledarlös strömning. Det är inte individerna i sig som är av intresse utan snarare deras tankar om, och inställning, till den rörelse i vilken de är medlemmar.

---

³⁶ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Norstedts juridik, Stockholm, 2013, s. 284-285

³⁷ Esaiasson et al, s. 258

När det kommer till planering och genomförande av intervjuer med aktiva medlemmar ur Anonymous, så etablerade jag kontakt samt ställde förfrågningar om deltagande genom olika mer eller mindre officiella kommunikationskanaler så som öppna diskussionsforum och öppna Twitter-konton. Ett exempel på en sådan kanal är diskussionsforumet "Why We Protest" där aktiva medlemmar diskuterar planerade aktioner och rörelsens ideologiska värderingar. I forumet finns såväl internationella som nationella och regionala avdelningar där medlemmar kan organisera och mobilisera sig själva runt olika ämnen och frågor. Det finns också antal forum och hemsidor som drivs av svenska medlemmar och som har varit användbara kommunikationskanaler i mitt arbete. Mina kriterier på intervjuobjekten var att de ska ha varit aktiva medlemmar i Anonymous i minst ett år, och samtidigt identifiera sig själva med rörelsens ideologiska värderingar (med aktiva menas att de på något sätt ska ha bidragit till rörelsens protester eller aktioner under tiden som medlemmar). Detta då det är av vikt att de besitter tillräcklig kunskap om rörelsen och dess karaktär för att kunna resonera och diskutera frågor gällande rörelsens ideologi, tillvägagångssätt och så vidare. Jag väljer också att enbart intervjua svenska medlemmar då dessa befinner sig i samma diskurs och kultur som de nyhetsmedier som står som källor för det första materialet. Då ett krav från samtliga respondenter var att intervjuerna skulle ske via mail behövde jag anpassa intervjuguiden till detta. Samtidigt ville jag konstruera mina frågor i linje med de övergripande teman som identifierades i analysen av medietexterna, för att på så sätt öka sambandet mellan de båda analyserna. Sammantaget gjorde detta att jag konstruerade öppna frågor där respondenterna själva hade möjlighet att diskutera och resonera kring Anonymous och deras uppfattningar, samtidigt som frågornas teman fokuserade på de områden som jag sammantaget undersöker i den här uppsatsen. Intervjuguiden i sin helhet återfinns i bilaga 1.

2.1.4 Metodologisk problematik - respondentintervjuer

En relevant fråga som här bör ställas är varför jag inte väljer att använda samma typ av material för att analysera hur Anonymous medlemmar själva ser på sin rörelse som i analysen av hur nyhetsmedia framställer densamma. Det finns viss tillgänglig information i form av främst text och videoklipp med Anonymous själva som avsändare. Medlemmar i rörelsen har ställt upp på flertalet intervjuer, och på flera mer eller mindre inofficiella

hemsidor finns ett visst mått av beskrivningar av rörelsen skrivna av medlemmar. Att jag i den här uppsatsen väljer att förbise detta potentiella material och istället genererar ett nytt material genom intervjuer är en aspekt som bör ytterligare motiveras och diskuteras. Den primära anledningen till mitt val av insamlingsmetod och material är att jag genom direkta intervjuer har fått tillgång till ett mer nyanserat, djupgående och resonerande material än om jag hade utgått från Anonymous skriftliga kommunikation, eller material i form av videoklipp, som går att finna online. Majoriteten av denna kommunikation består mer eller mindre enbart stiliserade slogans och slagord, och ett antal tv-sända intervjuer där företrädevis amerikanska företrädare för rörelsen diskuterar aktuella operationer eller attacker. Videoklippen och de skriftliga intervjuerna har inte Anonymous själva som avsändare, där finns ett nyhetsmedium närvarande som kan vinkla och gestalta intervjun så som de själva önskar, och det skriftliga material med Anonymous som avsändare som faktiskt finns är alltför litet och splittrat. Min intention har varit att komma bortom detta och istället nå ett reflekterande resonemang om rörelsen och medlemmarnas tankar gällande dess karaktär, vilket jag anser vara möjligt i och med implementeringen av intervjuer där jag har erhållit mer eller mindre diskuterande och resonerande svar på mina frågor.

En annan svårighet som jag har stött på i arbetet med att samla in material från aktiva medlemmar i Anonymous är att de per definition är måna om sin anonymitet. Först och främst bör klargöras att det visade sig vara något problematiskt att ens komma i kontakt med svenska medlemmar - rörelsens svenska kommunikationskanaler är långt färre än deras amerikanska motsvarigheter. När jag till slut lyckades upprätta kontakt så uppkom ytterligare en svårighet som bestod i att få av dessa individer faktiskt var villiga att ställa upp på en intervju. Min lösning blev att tydligt presentera studien och dess syfte, garantera anonymitet, samt tillhandahålla samtliga frågor innan de bestämde sig för att delta. När jag väl fick tag på respondenter som var villiga att ställa upp så uppenbarade sig ännu en potentiell problematik – jag gavs ingen möjlighet att träffa dem fysiskt och intervjua dem ansikte mot ansikte. Det handlade till viss del om geografiska hinder, men främst handlade det om deras ovilja att röja sin identitet och radera sin anonymitet. Detta ställde då naturligtvis ännu högre krav på att jag konstruerade en väl genomtänkt intervjuguide där frågorna var konstruerade på ett öppet sätt som inbjuder till reflekterande och resonerande diskussioner, men ändå på så sätt att de relaterade till, och var relevanta för, de frågor som jag ställer till de texter som utgör materialet i min andra analys. Så huruvida denna

problematik kan undvikas eller inte beror alltså på hur väl jag har konstruerat intervjufrågorna, men även så klart på hur respondenterna reagerar och ställer sig till intervjufrågorna. Denna problematik påvisar också det faktum att det inte är vanligt att intervjuer med Anonymous-medlemmar i forskningsstudier så som denna. Att jag ändå har lyckats genomföra dessa intervjuer, trots presenterad problematik, anser jag bidra till uppsatsens relevans och signifikans.

Ytterligare en problematik som har uppenbarats sig i samband med dessa intervjuer påtalades även av en av respondenterna, nämligen det faktum att jag inte säkert kan veta huruvida respondenternas återgivning faktiskt representerar Anonymous som helhet, eller om sådana återgivning ens är möjliga att erhålla. Just detta adresserade alltså en av respondenterna i sitt svar då han menar att hans egna återgivning kan skilja sig åt på flera olika sätt jämfört med andra individer som är aktiva inom Anonymous

Sedan så är det såklart så att jag inte håller med om allt som pågår inom Anonymous, men eftersom det inte finns någon ledning, och inga riktlinjer för vad som är en "riktig" medlem, så är detta mer eller mindre naturligt. Det är också därför som det inte går att pinpointa Anonymous – mina svar på de här frågorna behöver inte nödvändigtvis överensstämma alls med den näste som du intervjuar.³⁸

Ska jag dra det till sin spets så kan jag inte vara helt säker på om respondenterna ens är aktiva inom Anonymous. För att minska risken för denna problematik ställde jag bland annat frågor om respondenternas tid som medlemmar, hur det kom sig att de blev aktiva och hur de kom i kontakt med Anonymous. Ytterligare en aspekt som gör att möjligheten för representativa återgivning ökade var att jag kunde se att respondenterna hade varit aktiva på det forum där jag tog kontakt med dem under en längre tid och postat ett stort antal inlägg. Detta till trots kan jag inte fullständigt komma undan det faktum att de återgivning som analyseras inte kommer vara fullständigt representativa för alla aktiva medlemmar i Anonymous.

---

³⁸ Respondent 2

2.2 Metod & Teori

2.2.1 Innehållsanalys

Den här uppsatsen bygger alltså på en kvalitativ innehållsanalys av två olika material. Innehållsanalys som sådan har enligt Zhang och Wildemuth utvecklats från att till största delen användas och implementeras i kvantitativa studier, till en analysmetod som även används för kvalitativ tolkning av innehåll i ett text-material. Detta görs då främst genom en systematisk klassifikationsprocess i vilken man kodar och identifierar existerande teman och mönster.³⁹ Marshall och Rossman menar vidare att i takt med forskningsmetodens utveckling så har de forskare som implementerar den mer och mer börjat fokusera på närvaron av, meningen med samt förhållandet mellan skrivna ord och koncept, vilket sedan leder till dragna slutsatser om ett övergripande syfte.⁴⁰

Användningsområdet för kvalitativa innehållsanalyser är tudelat – de kan användas till att systematisera ett textuellt innehåll alternativt till att kritiskt granska det. Systematiserande studier kan också kallas beskrivande sådana, och de kan gå ut på att klargöra tankestrukturen bakom innehållet, ordna innehållet på ett logiskt sätt, eller klassificera innehållet. Studier som är kritiskt granskande går ett steg längre och söker påvisa huruvida argumentationen följer aktuella normer, vad innehållet säger om samhällsliga tillstånd och strukturer i en bredare kontext, eller hur det textuella innehållet speglar sociala och politiska maktstrukturer. Den här uppsatsen innehåller en kritiskt granskande studie som söker synliggöra hur svensk nyhetsmedia väljer att framställa och gestalta ett specifikt fenomen och sedan jämföra detta med hur fenomenet självt beskriver sig, vilket i sig potentiellt kan visa hur mediala makthavare söker påverka den allmänna förståelsen av och åsikten om ett högst aktuellt politiskt och samhällsligt fenomen.

Ett antal olika beslut behöver sedan göras för att specificera och definiera en studies karaktär och uppbyggnad. Först och främst är det nödvändigt att studiens problemställning konkretiseras och bryts ner till ett par preciserade frågor vars svar utvinns ur det analyserade

---

³⁹ Zhang, Y., & Wildemuth, B. M. *Qualitative analysis of content*, Applications of Social Research Methods to Questions in Information and Library Science, Westport, CT: Libraries Unlimited, 2009, s. 308

⁴⁰ Marshall, Rossman, p. 161

textmaterialet och sedermera utgör den slutliga lösningen på det ursprungliga forskningsproblemet. Här behöver jag också bestämma sig för hur jag ska förhålla sig till de kommande svaren – utgår studien från redan definierade kategorier innehållande de mest relevanta alternativen, eller implementeras ett öppnare synsätt där svaren till fullo avgörs av det som upptäcks i analysmaterialet? De olika tillvägagångssätten kräver olika mycket fokus på olika metodologiska aspekter, en förhandsdefinierad variant kräver exempelvis ett mer välkonstruerat analysredskap medan man i och med en implementering av den öppna metoden utan konstruerade kategorier behöver avgränsa analysområdet på ett tydligare sätt så att man behåller fokus på problemformuleringen och inte börjar glida bort från huvudspåret, vilket är en uppenbar potentiell risk då man arbetar med det öppnare analysättet.

2.2.2 Framing

Zhongdang Pan och Gerald M. Kosicki argumenterar i studien *Framing analysis: An approach to news discourse* för hur en stor del av ny forskning inom politisk kommunikation behandlar minst en av tre frågeställningar som på flera sätt kan kopplas till Framing-teorin och dess olika behandlingsområden. De tre frågeställningarna handlar om 1) hur nyhetsmedia bestämmer inom vilken diskurs ett ämne ska diskuteras genom implementeringen av olika Frames, 2) hur politiska aktörer och grupper aktivt påverkar nyhetsmedia till att främja deras agenda, samt 3) hur publikgrupper och individer aktivt bearbetar nyhetsinformation och därmed konstruerar meningar och tolkningar utifrån sina befintliga kognitiva representationer.⁴¹ Så att med detta i åtanke beskriva Framing som fenomen och teori som relevant och användbar vid forskning av flera olika ämnesområden inom medie- och kommunikationsvetenskapen skulle inte vara någon underdrift. Av ovanstående tre frågeställningar inriktar sig den här studien på den förstnämnda. Fokus i den här uppsatsen ligger på att synliggöra hur nyhetsmedia konstruerar och implementerar olika Frames, vilka på olika sätt framställer och gestaltar de ämnen och fenomen som behandlas. Jag har alltså inte lagt något fokus på effekterna av denna implementering och inte heller på hur

---

⁴¹ Zhongdang, Pan, Kosicki, Gerald M, *Framing analysis: An approach to news discourse*, Political Communication, 10:1, Routledge, 1993, s. 55

mottagarna har tolkat och förstått de Frames som identifierats i analysmaterialet, utan enbart på konstruktionen av Frames samt hur dessa leder till specifika framställningar och gestaltningar.

Framing var från början en teori inom socialsociologin som sedan vidareutvecklades och anpassades till bland annat forskning inom medie- och kommunikationsvetenskap.⁴² Inom medie- och kommunikationsvetenskaplig forskning är Framing i grunden en teori som tar avstamp i frågeställningen om hur händelser och företeelser gestaltas och presenteras på särskilda sätt i exempelvis massmedia och därmed påverkas den allmänna åsikten och uppfattningen om det som gestaltas. Begreppet *Framing* myntades av Robert Entman som menar att Framing i kommunikation innehåller två olika komponenter – *salience* (framträdande) och *selection* (urval). Vissa aspekter av en händelse eller ett fenomen väljs ut och görs sedan mer framträdande och minnesvärda på så vis att en specifikt vinklad förståelse av det som rapporteras i kommunikationen uppmuntras och främjas.⁴³ Gestaltningar påvisar alltså vilka de aspekter av en händelse eller ett fenomen som avsändaren anser vara viktigast. Frames i en text eller annan typ av kommunikation manifesteras av närvaron alternativt frånvaron av specifika värdeord, fraser, stereotyper, eller fraser som på något vis tillhandahåller tematiskt laddade fakta eller omdömen, hämtade från särskilda källor. Entman menar sammanfattningsvis att Frames gör fyra saker; 1) definierar problemet – vem gör vd och med vilka konsekvenser? 2) diagnostiserar orsakerna till problemet – varför händer det som händer? 3) fastställer moraliska aspekter – en utvärdering av aktörernas beteende, 4) föreslår lösningar på problemet och förutspår möjliga utgångar.⁴⁴

I artikeln *Framing Theory* granskar Dennis Chong och James Druckman konceptet Framing och dess betydelse, varefter de går igenom tidigare använda tillvägagångssätt för att implementera teorin i analyser.⁴⁵ De menar att majoriteten av framstående framing-analyser följer fyra olika steg. Först och främst identifieras ett ämne eller en händelse

---

⁴² Strömbäck, Jesper, *Journalistiken och politiken*, I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.), *Medierna och demokratin*, 2:a uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 163

⁴³ Entman, Robert, *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm*, *Journal of communication*, 43:4, 1993, s. 52-53

⁴⁴ Entman, s. 52

⁴⁵ Chong, Dennis, Druckman, James N, *Framing Theory*, *Annual Review of Political Science*, volym 10, 2007. s. 103

eftersom en specifik Frame enbart kan definieras enbart utifrån en specifik händelse eller ett specifikt ämne – Frames som används i olika ämneskontexter skiljer sig därmed åt, och ibland kan Frames kopplade till ett visst ämne skilja sig åt beroende på när i tiden kommunikationen publiceras. Om målet är att identifiera Frames, och hur de strävar mot att påverka den allmänna diskursen, så är nästa steg att man isolerar en sida av debatten, eller en attityd gentemot ämnet. Aktörer på respektive sida i debatten använder sig potentiellt av olika typer av Frames, och för att kunna nå enhetliga och relevanta resultat bör man inte blanda dessa.⁴⁶ Trots detta argument hävdar jag att den här uppsatsen inte gynnas av en sådan uppdelning. Syftet med uppsatsen är att visa hur Anonymous framställs övergripande av svenska nyhetsmedier, och att då välja att fokusera enbart på de aktörer i debatten som kan sägas ha en positiv eller negativ inställning till dem skulle göra studien uppenbart irrelevant, förutsägbar och överflödig. Det tredje steget är att en första uppsättning av övergripande Frames, med en induktiv ansats, identifieras med syftet att skapa ett kodningsschema. I denna process kan tidigare använda tillvägagångssätt i forskning på området tjäna som utgångspunkt eller inspiration, men så klart bör man också se på den diskurs och den debatt som man ämnar analysera för att finna en så relevant första uppsättning av Frames som möjligt. Det fjärde och sista steget som oftast förekommer i forskning på hur mer eller mindre mäktiga aktörer vinklar och gestaltar händelser och fenomen är att källor och material för en innehållsanalys väljs ut. Dessa källor är oftast massmediala så som exempelvis dagstidningar, hemsidor, och nyhetsändringar.⁴⁷ Här kan man argumentera för att de två sista stegen med fördel kan byta plats. Samlar man först in ett avgränsat analysmaterial kan man sedan utifrån en övergripande och ytlig analys av detta identifiera en uppsättning frames som kan beskrivas som vanligt förekommande, för att därefter utgå från dessa i den mer djupgående analysen. Detta borgar bland annat för ett högst fördelaktigt analysverktyg och relevanta metodologiska utgångspunkter. Chong och Druckman adresserar denna möjlighet, och även dess medföljande potentiella svårigheter, då de menar att man genom manuell kodning har möjlighet att upptäcka vanligt förekommande frames som inte inkluderas i en den samling av generiska frames som tagits fram genom en kodningsprocess baserad på prototypiska gestaltningar. Även om detta kan skapa en ökad flexibilitet så för det också med sig en risk för minskad reliabilitet då

---

⁴⁶ Chong, Druckman, s. 107

⁴⁷ Chong, Druckman, s. 107

processen har potential att bli godtycklig om den inte genomförs på ett enhetligt och konsekvent sätt.⁴⁸

En annan viktig aspekt som bör belysas är det faktum att Framing som fenomen inte enbart består av att media påverkar genom implementeringen av Frames. Processen som utgör teorin Framing innebär också att de meningar och tolkningar som människor utläser från medieinnehåll är delvis resultat av människors individuella referensramar och tidigare erfarenheter.⁴⁹ Så även om man kan tala om gestaltningar som ämnar generera vissa typer av tolkningar och förståelser, så kommer dessa skifta beroende på dessa individuella förförståelser och förkunskaper. Detta är på många sätt relaterat till vad Baldwin Van Gorp kallar *Culturally embedded frames*, eller kulturellt förankrade gestaltningar. Detta innebär att specifika kulturella värderingar, berättelser och arketyper återskapas i nyhetsrapporteringen för att kunna lättare tolkas av människor inom den specifika kulturen. Dessa tre aspekter, menar Van Gorp, förekommer i mer eller mindre all kommunikation och är särskilt naturliga att använda för massmedier då de representerar något ständigt återskapas i den specifika kulturella kontexten. Van Gorp ger två anledningar till att han föredrar dessa öppna frames framför mer ämnes-bestämda och generiska sådana. För det första har de en inneboende definierande kapacitet - genom att beskriva ett nytt fenomen med hjälp av kulturellt förankrade frames kan rapporteringen generera insikter som passar in i det aktuella samhället. För det andra har dessa typer av frames en fördel då de appellerar till idéer vars betydelser mottagaren redan är införstådd med.⁵⁰ Även Hertog och McLeod trycker på det faktum att frames bör ses som relativt stabila kulturella strukturer som är mer omfattande och komplexa än enbart ämnesframställningar och problemkonstruktioner, vilka snarare kan sägas vistas inom en Frame. Frames tillhandahåller de nödvändiga regler och normer som krävs för att ett ämne eller fenomen ska kunna ta form.⁵¹ Detta är alltså ytterligare argument för att undvika implementering av förbestämda Frames, eller Frames som är knutna till specifika ämnen.

---

⁴⁸ ibid, s. 108

⁴⁹ Zhongdang, Kosicki, s. 64

⁵⁰ Van Gorp, Baldwin, Strategies to take subjectivity out of framing analysis, *Doing News Framing Analysis. Empirical and Theoretical Perspectives* (D'Angelo, Paul & Kuypers, Jim A, Red.) New York, Routledge, 2010, s. 84-109

⁵¹ Hertog, J. K. and D. M. McLeod, A multiperspectival approach to framing analysis: A field guide, *Framing public life: Perspectives on media and our understanding of the social world* (S. D. Reese, O. H. Gandy and A. E. Grant, Red.), Mahwah, NJ, Lawrence Erlbaum Associates, 2001, s. 139-161

Ashlie Delshad och Leigh Raymond gör i sin studie *Media Framing and Public Opinion Toward Biofuels* en på flera sätt liknande jämförande analys som genomförts i den här uppsatsen, även om jag till skillnad från dem inte studerar huruvida identifierade gestaltningar har haft påverkande effekter på opinionen. De undersöker relationen mellan hur nyhetsmedia framställer ämnet biobränslen med hur den allmänna opinionen ser ut gällande samma ämne, samt hur mediernas förändrade gestaltning av ämnet potentiellt har förändrat den allmänna opinionen.⁵² För att uppfylla detta syfte genomför de en detaljerad kvalitativ innehållsanalys av ett antal tidningsartiklar för att sedan ställa de resultat mot resultaten av en frågeundersökning vilken de alltså använde för att analysera den allmänna opinionen. De utgår till viss del från tidigare forskning på Framing men de påpekar också att deras kodning inte begränsades till förbestämda Frames. Istället läses samtliga artiklar igenom, varpå samtliga funna Frames fördes in i ett kodningsschema. Detta schema jämförs sedan med de trender i den allmänna opinionen som de funnit genom sin frågeundersökning, för att på så sätt synliggöra hur massmedias gestaltningar av ett specifikt ämne potentiellt påverkar den allmänna opinionen.⁵³ Här har vi alltså ett tydligt exempel på forskning där en mer eller mindre ytlig genomgång av materialet genererar ett antal kodade operationaliserade definitioner av den teoretiska definitionen Frame. En betydande skillnad mellan Delshad och Raymonds studie och min studie är dock att medan de har ett material bestående av 610 artiklar så består mitt material av 31 artiklar. Detta gör att jag förutom att gå igenom artiklarna och identifiera existerande Frames, även hade både tid och utrymme att välja ut ett antal artiklar för en mer djuplodande analys där jag detalj-analyserade hur dessa Frames konstrueras och implementeras, vilket sedermera bäddade för en jämförelse med analysen av intervjumaterialet.

2.2.3 Relation mellan metod och teori

Beslut som behöver fattas innan en kvalitativ innehållsanalys med Framing som teoretisk utgångspunkt påbörjas, samt den analysmodellen som har använts i den här uppsatsen, presenteras nedan. Jag har inledningsvis utfört en relativt ytlig analys av hela det insamlade

---

⁵² Delshad, Ashlie, Raymond, Leigh, *Media Framing and Public Opinion Toward Biofuels*, *Review of Policy Research*, 30:2, 2013, s. 190-210

⁵³ Delshad, Raymond, s. 196

materialet, och sedan identifierat vilka frames som förekommer mest i svensk nyhetsrapportering gällande Anonymous. Detta har gjorts genom en genomläsning av samtliga artiklar ur analysmaterialet. Efter att denna övergripande del av analysen är genomförd, utför jag en mer djupgående analys av en mindre del av materialet, och därmed synliggör jag också hur de frames som identifierades i den första fasen faktiskt skapades och implementerades av de olika avsändarna (de olika tidningarna). Detta tillvägagångssätt kan till viss del kopplas samman med den problematik som Chong och Druckman presenterar i samband med manuell kodning, och som går igenom i föregående avsnitt. Med denna problematik i åtanke menar jag ändå att ett sådant tillvägagångssätt kan implementeras i den här specifika studien, och då främst på grund av att jag handskas med ett relativt litet material vilket gör att risken för att kodningsprocessen blir godtycklig och inkonsekvent, och därmed att reliabiliteten minskar, kan minimeras. Att denna risk finns är dock något jag har haft i åtanke genom hela analysprocessen. Jag menar också att risken för att denna problematik uppstår minskar drastiskt på grund av att jag har tillgång till flertalet forskningsstudier som har implementerat just detta tillvägagångssätt, varav Delshad och Raymonds studie som presenteras i föregående avsnitt är en av de mest relevanta.

Även Van Gorp förespråkar en induktiv ansats där man identifierar det fulla spektrumet av tänkbara och möjliga Frames som är relevanta för det ämne som undersöks. Han menar att en deduktiv ansats, där man implementerar en förkonstruerad och avgränsad uppsättning Frames, inte kan svara på frågorna om var denna uppsättning hämtades från, på vilken nivå och med hjälp av vilka tekniker som inkluderade Frames ska identifieras, samt varför den är relevant. Dessa frågor kan däremot besvaras om en induktiv ansats används.⁵⁴ Jag har därmed förankrat min studies karaktär i tidigare relevant forskning i vilken ett liknande förhållande mellan metod och teori implementeras, samtidigt som jag har haft stor nytta av dessa studier i min konstruktion av analysverktyg, kodningsschema samt operationaliseringar. Det som jag faktiskt har tittat på i min analys av Frames och hur de konstrueras i medietexterna är inte vad de olika texterna handlar om, utan hur berättelsen ser ut och vilka val som har gjorts i samband med textens författande. Det handlar alltså inte om vilka händelser som presenteras, utan hur de presenteras, vilket Van Gorp menar är en

---

⁵⁴ Van Gorp, s. 91

viktig distinktion i samband med Framing-studier.⁵⁵ Detta har jag gjort genom att titta närmare på de påvisbara indikationer på varje Frame som följer:

- Tematisk struktur – materialets textuella uppbyggnad, huvudteman och underteman, övergripande tes. Här undersöks texten utifrån dess tematiska uppbyggnad – hur är texten organiserad?⁵⁶
- Schematisk struktur – förekommande aktörer, historisk bakgrund, resonemang gällande konsekvenser och orsak/verkan. Här analyseras texten utifrån vad det är den förmedlar – vilka resonemang förs kring de teman som tas upp, och vilka aktörer tillåts föra dessa samt sammanfatta/dra slutsatser?⁵⁷
- Språkhandlingar och lexikal stil - ordval, retoriska troper och stilfigurer (metaforer, metonymier, litoteser, hyperboler osv), val av exempla, kontraster, förekommande konstruktion av explicit respektive implicit mening, kausala relationer. Här kommer jag använda mig av Jostein Gripsruds kapitel om retorik och retorisk analys där han bland annat redogör för och ger exempel på ovanstående retoriska grepp.⁵⁸
- Hur hanteras mottagarna förmodade förförståelse?

När det kommer till det material som samlats in genom intervjuer så har jag enbart genomfört en djupgående kvalitativ innehållsanalys av materialet med hjälp av samma analysverktyg som presenteras ovan, och jag har därmed inte inlett med en ytligare överblickande analys. Detta främst på grund av det faktum att detta material är både mindre och mer samlat, vilket gör att det fanns både tid och utrymme för att göra en djupanalys av materialet som helhet.

De ovanstående analyssteg är hämtade från Van Gorp's sammanställning av vanligt använda aspekter inom Framing-analyser⁵⁹, vilka sedan har kompletterats med ytterligare utvalda aspekter hämtade från metoderna kritisk diskursanalys och retorisk textanalys.⁶⁰

---

⁵⁵ Van Gorp, s. 94

⁵⁶ Berglez, Peter, *Kritisk diskursanalys, Metoder i kommunikationsvetenskap*, 2:a uppl. (Ekström, Mats & Larsson, Larsåker, Red.), Studentlitteratur, Lund, 2010, s. 278

⁵⁷ Berglez, s. 278

⁵⁸ Gripsrud, Jostein, *Mediekultur, mediesamhälle*, 3 uppl., Göteborg, Daidalos, 2011, s. 216-222

⁵⁹ Van Gorp, s. 91

⁶⁰ Berglez, s. 277-279

Detta motiveras med att samtliga ovanstående aspekter bidrar till en texts narrativa och retoriska struktur, vilket är vad jag har analyserat i den här studien för att påvisa hur Anonymous gestaltas i undersökningsmaterialet. Samtidigt är även de aspekter Van Gorp förespråkar tätt knutna till kritisk diskursanalys och dess analysverktyg. Peter Berglez bidrar också till motiveringen då han menar att om man väljer att inkludera alla typer av medietexter, förutom nyhetsartiklar även debattartiklar och ledare, vilket jag har gjort, så bör man även inkludera analysverktyg hämtade från retoriken eftersom just debattartiklar och ledare driver en medveten argumentation.⁶¹ Vidare menar Entman gällande förhållandet mellan Framing och analysmetoder att en innehållsanalys i kombination med Framing skulle kunna undvika att behandla alla delar av en text som lika framstående och "highlightade". En innehållsanalys utan stödet från Framing-paradigmet kan ofta resultera i en förvrängd bild av det egentliga budskapet i den analyserade kommunikationen.⁶² Detta gör sammanfattningsvis att ovanstående analyschema gav mig möjligheten att analysera materialet på ett sådant sätt att uppsatsens frågeställningar kunde besvaras och dess syfte sedermera uppfyllas.

---

⁶¹ ibid, s. 277

⁶² Entman, s. 57

3. Analys

Följande kapitel inleds med den kvalitativa innehållsanalysen av insamlade medietexter. Denna analys inleds i sin tur med en presentation och förklaring av de Frames som identifierats utifrån den inledande genomgången. Detta leder sedan till den påföljande mer djupgående analysen av ett mindre urval av materialet. Kapitlet fortsätter sedan med en kvalitativ analys av de intervju svar erhållna genom ett antal intervjuer genomförda med samma antal intervjuobjekt. Slutligen ställs analyserna sida vid sida i en jämförande analys.

3.1 Kvalitativ innehållsanalys av medietexter

I följande analysavsnitt presenteras som sagt de förekommande Frames som identifierats i analysmaterialet. Jag beskriver hur de har konstruerats, vad dessa konstruktioner säger om avsändarnas intentioner, samt exemplifierar detta med utdrag från materialet. I nästa steg djupanalyseras ett mindre urval av materialet där genomgångna Frames förekommer och kan undersökas på ett effektivt och tydligt sätt.

3.1.1 Inledande analysgenomgång

Efter att ha gått igenom var text för sig har jag identifierat ett antal huvudsakliga och framträdande Frames som genomgående förekommer i materialet. Dessa presenteras nedan med medföljande exempel på hur de konstrueras.

Hotbilden

Den tydligaste Frame som går att skönja, och som jag menar är mest förekommande, har jag valt att kalla *Hotbilden*. I denna Frame inkluderar jag samtliga tillfällen vid vilka avsändarna på något sätt behandlar, beskriver eller framhäver en bild relaterad till Anonymous som på något sätt innefattar eller bygger på att en eller flera av följande aspekter på olika sätt framhålls; hot, hotbild, risk, fara, skräck, rädsla, skrämsel, sårbarhet. Denna Frame implementeras både i tydliga fall där kontexten exempelvis är att Anonymous har uttalat hot mot specifika aktörer, men även i mer diffusa fall där framställningen inte har en lika explicit

eller logisk position samt i fall där man tar avstamp i Anonymous för att sedan diskutera utvalda delar av ämnet i en större och ofta global kontext. Denna Frame består alltså delvis av att Anonymous på olika sätt placeras i en position där de utgör ett hot mot antingen specifika aktörer, eller mot samhället och samhällets strukturer, vilket påvisas nedan med hjälp av tre citat från tre olika tidningsartiklar från undersökningsmaterialet. Det första citatet kommer från en debattartikel publicerad i Aftonbladet som behandlar Anonymous attacker mot WikiLeaks-motståndare. Det andra citatet är hämtat från ett längre reportage i Expressen som med utgång från Anonymous "Free Assange-kampanj" tar grepp på Anonymous bakgrund och nuvarande form. Det sista citatet kommer från en nyhetsartikel publicerad i Dagens nyheter som rapporterar om flertalet överbelastningsattacker riktade mot flera svenska myndigheter och banker. Så det är alltså tre olika typer av nyhetstexter som samtliga bidrar till samma konstruktion.

"Ofta handlar det om en närmast fanatisk inställning till yttrandefrihet (för) och upphovsrätt (mot). Allt ska få sägas, allt ska få visas, allt ska få finnas, allt ska få delas. Hotas dessa värderingar kan de svepa in över en blogg, en hemsida, ett videoklipp, en journalist, och pressa på tills de flesta ger upp. Men det kan också bara handla om att förlöjliga någon som kanske förtjänar det, kanske inte."⁶³

"Hackarnas krig har bara börjat. De har bedrivit förkrossande personföljelser, men de har också stöttat den arabiska våren genom att riva digitala murar. Det var för ungefär två veckor sen Anonymous genomförde sin största attack hittills. Då slog hackerkollektivet ut tio stora sajter, däribland FBI och det amerikanska justitiedepartementet. Nu hotar Anonymous att gå till hårt angrepp – mot ...Sverige."⁶⁴

"Det har bildats grupper inom gruppen och ibland verkar de skjuta hej vilt utan att invänta en gemensam aktion. Med tillslaget mot fildelnings sajterna i går väcker man alla och hinner de gadda sig samman blir de starka och kan göra nästan vad som helst."⁶⁵

Ovan syns tre exempel på hur kopplingar görs mellan Anonymous och ett potentiellt och växande hot. Dessa tre exempel är inkluderade för att visa hur problemet (i det här fallet överbelastningsattacker mot svenska riksbanken) definieras och används som bevis på att varje individuell mottagare samt Sverige som land är under hot. I det första och det sista exemplet kan man se två mer implicita grepp som också leder till temat hot, och mer

---

⁶³ Skott, Julia (2010) Ingen vill bli ovän med internets gräshoppor, Aftonbladet, 10 december

⁶⁴ Eriksson, Gustaf (2012) Anonymous ultimatum: Låt Assange vara ifred!, Expressen, 3 februari

⁶⁵ TT (2012) Hot om nya nätattacker mot Sverige, Dagens nyheter, 3 oktober

specifikt att det stora hotet inte bara är riktat mot Sverige som stat, utan även mot dess medborgare; ”Men det kan också bara handla om att förlöjliga någon som kanske förtjänar det, kanske inte” och ”ibland verkar de skjuta hej vilt [...] och hinner de gadda sig samman blir de starka och kan göra nästan vad som helst”. Det som gör dessa grepp implicita är hur de genom att fastslå att Anonymous urskillningslöst kan attackera vem som helst och skjuta hej vilt, även om den inte förtjänar det, så öppnar man upp för attacker på vem som helst, vilken svensk medborgare som helst, utan att säga detta rakt ut. Min tolkning blir då att eftersom Anonymous är kapabla eller benägna att attackera vem som helst, så kan de komma att attackera även dig. Det första citatet säger att vem som helst kan bli attackerad, ingen går säker. Det andra citatet fokuserar också på Anonymous oberäknlighet, de skjuter hej vilt, men även på att Anonymous potentiellt kan göra vad som helst. Tillsammans skapar dessa utdrag premissen att Anonymous med dess inneboende styrka kan attackera vem som helst med vad som helst, och leder sammantaget till att en hotbild målas upp.

En annan faktor som underbygger den här framställningen är flertalet metaforer som används. Metaforer kan beskrivas som implicita jämförelser då de till stor del används för att med hjälp av ett bildligt uttryck beskriva något annat, vilket därigenom ger det beskrivna en annan men dock liknande innebörd. De används också i hög grad i journalistik och nyhetsrapportering för att framhäva positiva eller negativa egenskaper hos det man beskriver.⁶⁶ Just detta syns också i det analyserade materialet, där en metafor är särskilt förekommande - krigsmetaforen. Ett av citaten ovan innehåller öppningsfrasen ”Hackarnas krig har bara börjat”, och i två andra artiklar går det att läsa ”Anonymous har i princip förklarat ett virtuellt krig mot svenska myndigheter och företag”, ”Kriget har bara börjat”, ”Det handlar inte om science fiction, IT-kriget är redan här”, ”Nu rasar nätkriget, Svenska och internationella sajter kraschar en efter en”.⁶⁷ Min tolkning är att genom implementeringen av krigsmetaforen vill avsändaren likna och beskriva Anonymous metoder och tillvägagångssätt med ett krig mot Sverige. Detta har både en potentiell förklarande och en överdriven effekt. Krigsmetaforen förstås av de flesta människor – det som händer är som ett krig mellan Anonymous och Sverige. Men det finns också en uppenbar överdrift i denna

---

⁶⁶ Gripsrud, s. 218-219

⁶⁷ Marjavaara, Leonel, Nelson, Oscar, Svensson, Olof (2012) Hotet i natt: Vi kommer slå till igen, Aftonbladet, 4 oktober & Eriksson, Gustaf (2012) Anonymous ultimatum: Låt Assange vara i fred, Expressen, 3 februari & Gudmundson, Per (2012) Den fula sanningen om mannen bakom masken, Svenska dagbladet, 5 oktober & Julander, Oscar (2010) Fullt krig på nätet – hemligt nätverk attackerar hemsidor, Expressen, 9 december

förklaring- det är ju inget egentligt krig som pågår, däremot något som har ett fåtal likheter med ett krig. Att det är denna typ av metafor som i huvudsak används gör att många människor kommer se på händelserna, och förstå dem, som ett krig. Rädsla, skräck, sårbarhet och oro är starka känslor och även effektiva verktyg för att påverka människor. Det är aspekter som inte kräver någon särskild kulturell eller annan förförståelse, vilket gör att de än mer effektiva som övertygande medel.

En ytterligare aspekt som är inkluderad i konstruktionen av denna Frame, och då inte minst i ovanstående citat, är vilka aktörer som tillåts uttala sig. I en av artiklarna som citeras ovan uttalar sig en forskare inom cyberkrigsföring på Totalförsvarets forskningsinstitut, och citaten om att Anonymous är starka och kan göra vad som helst är signerade en chef inom myndigheten för samhällsskydd och beredskap som arbetar med IT-säkerhet. Det är alltså aktörer med starka ethos inom det aktuella ämnesområdet som med sin trovärdighet och kompetens bidrar till konstruktionen av den aktuella gestaltningen. Samtidigt som deras tillhörighet i dels forskningsområdet cyberkrigsföring och dels det statliga totalförsvaret kopplar samman Anonymous ytterligare med rollen som angripare och en aktör som hotar Sverige. Något annat som är intressant med uttalandena från cyberkrigsförings-forskaren är att det är han som i texten får förklara och beskriva vad Anonymous är och hur Anonymous växte fram:

Det växte fram en stark gruppmentalitet på forumet. När en ny person kom in och skrev något som någon på forumet inte gillade så kartlades den personen [...] Det blev så att de anonyma användarna inte bara tilltalades som en individ. De började agera så också. I stället för att enskilda användare började jaga en person var det Anonymous som jagade.⁶⁸

Det faktum att en expert inom ämnet krigsföring på internet får beskriva Anonymous gör att den givna beskrivningen ges trovärdighet och samtidigt kopplar samman Anonymous med just cyberkrigsföring, samt med de negativt klingande metoderna kartläggning och förföljelse som nämnda expert tillskriver rörelsen än mer.

Som nämndes inledningsvis så förekommer också konstruktioner av hot-gestaltningen där Anonymous beskrivs som mindre av ett hot, men där deras tillvägagångssätt och lyckade aktioner används som prover på att risken för hot och krig ändå potentiellt är överhängande. Detta syns bland annat i de två nedanstående citaten som är hämtade från två ledarkrönikor

---

⁶⁸ Eriksson, Gustaf (2012) Anonymous ultimatum: Låt Assange vara i fred!, Expressen, 3 februari

från Aftonbladet respektive Svenska dagbladet. Det är alltså två av tidningarnas ledarskribenter som här uttrycker sina och tidningens åsikter i den aktuella debatten.

”Det är i ljuset av detta häpnadsväckande att säkerheten på en så viktig myndighet som Riksbanken inte är bättre 2012. Vad skulle hända om angriparen var en stat och inte ett gäng hackers? Regeringen borde ta it-säkerhet på betydligt större allvar. Innan något riktigt allvarligt händer.”⁶⁹

”En sak kan man dock konstatera efter hackeroffensiven mot svenska myndigheter. Klarar vi inte av att upprätthålla samhällets basfunktioner under attack från en handfull fildelare i halloweendrakter lär vi vara chanslösa mot en statligt orkestrerad kampanj från valfri auktoritär stormakt som vi kan tänkas förolämpa med våra mänskliga fri- och rättigheter [...] Sveriges undermåliga beredskap kan bli dyr. Nästa gång är det kanske inte någon nörd som kommer direkt från Butterick’s.”⁷⁰

Här låter man alltså Anonymous aktioner påvisa att angreppen i sig är illa, men att naturen av dess utförare snarare borgar för en diskussion om vad som kan hända om angreppen kom från en mäktigare källa. Anonymous framställs istället som mer eller mindre obetydliga aktörer utifrån ett bredare perspektiv på ett närmast hånfullt sätt, men frågan om hot och risk för betydligt mer allvarliga attacker i framtiden är fortfarande i hög grad närvarande. Anonymous används för att synliggöra en större problematik som härrör från samma område som Anonymous är verksamma i. Intressant här är att Anonymous inte alls tillskrivs någon styrka eller makt, till skillnad från de exempel som presenterades tidigare, trots att samma övergripande tema används. Här kan man hävda att de olika inställningarna gentemot Anonymous inte kan påstås ingå i samma uppmålade gestaltning. Jag menar dock att den Frame som jag här kallar hotbild nödvändigtvis inte alltid handlar primärt om just Anonymous styrka och makt, utan då snarare om det skrå inom vilket Anonymous är aktiva och en kontemporärt passande antagonist. Den digitala åldern där hela världens strukturer är uppbyggda av datorer – att det där finns aktörer som kan ta sig in i skyddade system och sabotera den digitala infrastrukturen är en tydlig källa till en allvarlig hotbild, oavsett om aktören är ett så kallat hackernätverk eller en auktoritär stormakt. Jag menar att skillnaden mellan de två inställningarna till stor del handlar om hur avsändarna konstruerar och disponerar sina teman; de utgår båda från huvudtemat Anonymous och deras attacker, men medan de första exemplen följer upp det med ett tema om ovisshet och okunskap om vad

---

⁶⁹ Lindberg, Anders (2012) Hackare hotar mer än sajter, Aftonbladet, 5 oktober

⁷⁰ Gudmundson, Per (2012) Den fula sanningen om mannen bakom masken, Svenska dagbladet, 5 oktober

Anonymous är och vad de är kapabla till så sätter sig innehavarna av den andra inställningen i en position där de uttrycker en säkerhet om vad Anonymous faktiskt är – en obetydlig aktör vars metoder kan komma att betyda desto mer i framtiden.

Strukturell karaktär

Nästa Frame som jag identifierat i min genomgång av materialet ligger delvis nära den aspekt av ovanstående exempel där textförfattarna implicit eller explicit hävdar sig veta vad Anonymous är ur främst ett organisatoriskt och strukturellt perspektiv. Denna konstruktion väljer jag att döpa till strukturell karaktär, och den är till stor del uppbyggd på inledningsfraser och beskrivningar där avsändaren direkt artbestämmer Anonymous både som fenomen och organisation. De mest förekommande sådana fraser är olika varianter av beståndsdelarna "nätverk", "löst sammansatt", "nätgrupp", "hackerkollektiv", vilka sedan följs upp av mer eller mindre raka och okomplicerade resonemang om vad som har hänt och varför, utan vidare förklaring av, eller resonemang om, Anonymous natur och egenskaper som organisation, rörelse eller fenomen – *"Regeringens webb attackerades av hackare så sent som i februari i år. Då tog en svensk grupp kopplad till hackarkollektivet Anonymous på sig attacken, som ska ha varit en protest mot Acta"*⁷¹. Här ser vi exempelvis ett tydligt fastslående om att Anonymous är ett hackarkollektiv som tidigare det året gav sig på den svenska regeringen på grund av ACTA, en tydlig konflikt med två tydligt avgränsade sidor; regeringen och hackarkollektivet. Ytterligare ett exempel av denna tendens behandlar på samma sätt attacker utförda av Anonymous samt motivet bakom – *"Bakom attackerna ligger en löst sammansatt nätgrupp kallad Anonymous. Sedan i onsdags har 'hacktivisterna' vållat stora problem för dem som anses vara motståndare till Wikileaks"*.⁷² Anonymous beskrivs alltså här som en homogen men löst sammansatt grupp som tillsammans drar åt ett och samma håll. En sådan typ av framställning är på inget sätt ovanlig i en daglig nyhetsrapportering, tvärtom. Och att det är just de ovanstående termer som används för att explicit beskriva Anonymous i inledningen av en nyhetsartikel menar jag till stor del beror på att detta är termer som är kopplade till den del av samhället där Anonymous är verksamma, samtidigt som de accepteras och förstås av många människor. Vad gäller karaktär och

---

⁷¹ Mannheimer, Lasse, Löfgren, Emma (2012) Nätattack mot flera hemsidor, Dagens nyheter, 4 september

⁷² Kederstedt, Daniel (2010) Nya attacker att vänta, Svenska Dagbladet, 10 november

organisation så beskrivs Anonymous inte enbart av förenklade och raka bestämningar av så som i ovanstående exempel, det finns även motvikter i materialet vilka går igenom nedan.

Men vad Anonymous egentligen är visar sig vara en snudd på filosofisk fråga. – Det är ingen som har lyckats definiera vad det handlar om ännu. Du ser vad du vill se. Anonymous betyder vad du vill att det ska betyda [...]eftersom vem som helst kan tillhöra Anonymous och göra vad som helst under samma namn så blir det självgenererande. Orsaken till att Anonymous framställs som en moralisk och politisk kraft är att så många just nu vill att de ska vara just det. Anonymous fungerar som en spegel mot resten av samhället. En spegel mot dig själv.⁷³

De som är involverade vägrar att beskriva Anonymous som en gruppering eller en rörelse. Istället vill de prata om Anonymous som en process utan organisation, en idé utan struktur. [...] Anonymous är internets första Stand Alone Complex, säger han [...]Det är inte en organisation som styr åt ett visst håll. Vi vet inte var de finns eller vilka de är, och de vet i många fall inte om varandra.⁷⁴

Det finns ingen linje att följa. Det finns bara ett sammelsurium av vitt skilda åsikter som man omöjligt kan följa, eftersom de ofta krockar med varandra.⁷⁵

Ovan syns exempel på långt mer problematiserande beskrivningar och gestaltningar av Anonymous, om man ens kan kalla dem faktiska beskrivningar. Anonymous benämns inte här som varken ett nätverk eller en grupp, det talas istället om ett abstrakt fenomen i form av en politisk kraft eller en process utan organisation. Istället för att definiera Anonymous försöker man ringa in fenomenet bit för bit genom att resonera omkring dess strukturella karaktär. Jag vill direkt framhålla att en möjlig orsak till differentieringen inom denna Frame är skillnaden mellan textgenrer. De förstnämnda exemplen är hämtade ur rena nyhetsartiklar medan ovanstående exempel, samt andra liknande framställningar, förekommer främst i krönikor och längre dokumentserier som då inte följer samma mall eller krav som rena enskilda nyhetsartiklar. De texter som problematiserar Anonymous karaktär har också ett syfte som går ut på just detta – att placera Anonymous som sådant i centrum och föra ett resonemang kring det, medan det material som utgörs av utpräglade nyhetstexter snarare har ett syfte som är att rapportera om händelser med anknytning till Anonymous på ett tydligt sätt, utan möjlighet till fördjupning. Dock står denna uppdelning inte utan undantag, i analysmaterialet återfinns exempelvis debattartiklar från ledarsidor som inte resonerar eller problematiserar Anonymous som fenomen. Med detta förhållande i

---

⁷³ Berge, Lars (2011) Ansiktslöst uppror, Svenska Dagbladet, 30 oktober

⁷⁴ Eriksson, Gustaf (2012) Anonymous ultimatum: Låt Assange vara i fred!, Expressen, 3 februari

⁷⁵ Troberg, Anna (2012) Anonymous är mer larviga än hotfulla, Aftonbladet, 4 oktober

åtanke anser jag det ändå vara intressant att beskrivningen av Anonymous skiljer sig åt, och då även inom materialkällorna själva. Något annat som skiljer de båda utgångspunkterna åt är också i vilken mån man tillåter andra aktörer att uttala sig i samband med resonemang gällande Anonymous i sig, samt valet av aktörer. De texter som kan sägas stå för den oproblematiserade beskrivningen tenderar att använda uttalanden från främst IT-experter och säkerhetsexperter, alltså utomstående grupper som dagligen arbetar mot de typer av attacker som Anonymous sysslar med. Det material vars syfte är att fördjupa sig i Anonymous även vänder sig till före detta aktiva hackare och personer med anknytningar till Anonymous för uttalanden, vilket är fallet ibland andra artiklarna "*Anonymous ultimatum: Låt Assange vara i fred*" och "*Ansiktslöst uppror*" (se bilaga 1).

Sammanfattningsvis förekommer det alltså två konstruerade framställningar gällande Anonymous strukturella natur och karaktär i analysmaterialet. Majoriteten av texterna beskriver Anonymous som ett homogent nätverk av företrädevis datahackers som samtliga samarbetar mot ett gemensamt mål. Dock finns ett fåtal undantag där fenomenet Anonymous problematiseras och där avsändaren tenderar att inte erbjuda någon fastslagen beskrivning av rörelsen utan istället ett öppet resonemang gällande vad Anonymous kan tänkas vara och möjligtvis bli i framtiden.

Marginalisering av ideologiska motiv

Den tredje konstruerade Frame som jag har identifierat i analysmaterialet handlar om hur återgivning av Anonymous ideologiska och politiska bakgrund samt bakomliggande motiv för deras olika aktioner och attacker i många fall marginaliseras och i vissa fall ignoreras av textförfattarna. Först och främst ämnar jag dock påvisa de fåtal fall där dessa aspekter faktiskt presenteras och diskuteras. Detta inledningsvis med hjälp av två citat från två av texterna, i form av två längre reportage från olika källor med syftet att försöka visa vad och vilka som döljer sig bakom epitetet "Anonymous".

Anonymous är inget nätverk eller någon organisation. Anonymous är en idé. De som identifierar sig med denna idé är välkomna att vara en del av kollektivet. Idén går ut på att skapa "en värld av frihet, fri från förtryck". Bland sympatisörerna finns förvisso ett kollektiv av så kallade hacktivisterna. Men de flesta är vanliga medborgare som ägnar sig åt traditionell politisk aktivism [...] När storbanker spelar bort mina pensionspengar i blixtnabba datoraffärer. När varje klick jag gör på internet registreras, lagras och säljs vidare på marknaden för personlig information som är den snabbast växande i it-sektorn. Då har jag

funnit tröst i tanken på att det ändå finns ett moraliskt indignerat kollektiv i den digitala värld som jag inte riktigt begriper mig på. En kraft som kan slå tillbaka, lite som de gamla fackföreningarna eller en dunderladdad Bamse. Någon som står på de svagas sida.⁷⁶

I slutet av december 2010 kom den arabiska våren. Då inleddes Anonymous kampanj mot totalitära regimer som försöker styra medborgarna genom våld, hot och - kanske allra allvarligast i Anonymous ögon – strypa tillgången på information. När Tunisiens regim stängde kritiska sajter och blockerade sociala medier attackerade Anonymous statliga hemsidor och hjälpte till att öppna upp internet.⁷⁷

Ovanstående citat visar de fåtal tillfällen i analysmaterialet då en textförfattare adresserar och/eller resonerar kring ideologiska eller politiska idéer och frågor som Anonymous tillskriver sig. Det första citatet är av mer resonerande och diskuterande karaktär medan avsändaren av det andra citatet presenterar både Anonymous aktion, dess bakgrund samt vilka politiska och ideologiska motiv som förelåg den. Avsändarna gör ingen ansats till att erbjuda en klar och tydlig definition av Anonymous ideologiska grund, istället används exempel på tidigare aktioner samt ett personligt inlägg, där avsändaren visar på att hen inte till fullo förstår den värld där Anonymous verkar, för att bidra till den bilden av Anonymous som något mångsidigt och pluralistiskt. Det finns förvisso fler tillfällen i materialet där ett motiv bakom en attack eller aktion presenteras, men då utan en egentlig bakgrund – istället ges en kortfattad orsak som inte på något sätt presenterar, speglar eller problematiserar de ideologiska och politiska bakomliggande orsakerna. Exempel på detta syns i nedanstående citat som är hämtade från två ledarkrönikor och en ren nyhetsartikel. Dessa exempel representerar hur majoriteten av de analyserade medietexterna behandlar och förklarar motiven till Anonymous handlande.

Attacken var typisk för det löst sammansatta hackarkollektivet Anonymous. Man slog till mot något som uppfattas som representanter för makten, gav operationen ett slagkraftigt namn och genomförde sedan attacken med ett inslag av humor.⁷⁸

Här hemma i Sverige har Åklagarmyndigheten blivit utsatt för hackning, liksom advokat Claes Borgström som fick sin hemsida hackad i samband med våldtäktsanklagelserna mot Julian Assange.⁷⁹

---

⁷⁶ Berge, Lars (2011) Ansiktslöst uppror, Svenska dagbladet, 30 oktober

⁷⁷ Eriksson, Gustaf (2012) Anonymous ultimatum: Låt Assange vara ifred!, Expressen, 3 februari

⁷⁸ Hildebrandt, Johanne (2012) Säkerhet blir lätt en illusion, Svenska dagbladet, 9 januari

⁷⁹ Lagerwall, Katarina (2011) Aktivister från gatan till nätet, Dagens nyheter, 21 december

Gruppen har i uttalande sagt att attackerna är en hämnd på polisens razzia mot webhotellet PRQ som har kopplingar till The Pirate Bay och Wikileaks.⁸⁰

Inget av dessa exempel svarar på frågan om vad som faktiskt ligger bakom Anonymous handlingar. Detta är inte unikt för beskrivningar av aktiviströrelser i nyhetsartiklar, vilket också Rucht poängterar då han skriver att nyhetsmedia tenderar att främja och i vissa fall sympatisera med grupper så som Greenpeace, medan aktivistgrupper som av medierna anses vara mer radikala ofta ignoreras eller attackeras.⁸¹ I det första citatet menas att Anonymous vanligtvis siktar in sig på vad man ser som en aktör med makt, men man går inte alls in på varför. Det framställs som att Anonymous riktar in sina attacker på valfri aktör med makt. I det andra citatet förstår man förvisso att Anonymous stödjer Julian Assange, men inte här ges någon förklaring till varför – vilka motiv har Anonymous för att stödja Assange och WikiLeaks? I det sista exemplet uppges razzian mot webhotellet PRQ vara orsaken bakom attacken, men varför denna razzia skulle uppröra Anonymous förklaras eller diskuteras inte. Detta är något som genomgående präglar analysmaterialet – avsändarna ger en kort förklaring till Anonymous aktioner, utan att egentligen säga något om det. Detta menar jag visar på en marginalisering av en stor och viktig del av Anonymous, och i och med denna marginalisering förstärks samtidigt konstruktionen av Anonymous som en urskillningslös rörelse utan bakomliggande ideologiska eller politiska tankar. Utöver kopplingar till WikiLeaks, The Pirate Bay och protester mot ACTA så är den enda politiska och ideologiska tanke som kopplas ihop med Anonymous i majoriteten av materialet flertalet gånger yttrandefrihet och informationsfrihet på internet. Sammanlagt tre gånger förekommer frasen "Anonymous säger sig kämpa/arbeta för yttrandefrihet/informationsfrihet/framförallt frihet på internet". Detta visar dock bara på en grundläggande och övergripande ideologisk idé som Anonymous påstås utgå ifrån. Mer konkreta eller utvecklade motiv och orsaker till Anonymous attacker och aktioner går inte att finna i majoriteten av det analyserade materialet.

---

⁸⁰ Schreiber, Johanna (2012) Hacker-attack mot Riksbanken, Expressen, 4 oktober

⁸¹ Rucht, s. 40

3.1.2 Djupanalys

Nedan analyseras fyra medietexter ur det samlade analysmaterialet. Efter varje analys återfinns också respektive artikel i sin helhet. Dessa djupanalyser syftar till att i större detalj visa hur de ovan identifierade framställningarna konstrueras i medietexterna.

Expressen 2012-02-03 – Anonymous ultimatum: Låt Assange vara ifred!

Textens primära tema är att presentera en förklarande överblick av Anonymous historia och potentiella framtid. Trots att man inleder med och tar avstamp från nyligen utförda aktioner och attacker vilket kan användas som ett argument för att detta är textens primära tema⁸², så menar jag att detta enbart fungerar som en ingång i det övergripande ämnet – vad är Anonymous? Efter det inledande temat med en genomgång av de senaste attackerna/aktionerna så går författaren igenom Anonymous bakgrund och historia, även detta ett verktyg för att stödja det huvudsakliga temat.

I den schematiska strukturen består ingressen av något av en antites som antyder Anonymous oberäknelighet och det faktum att rörelsen inte alltid är svart eller vit; *"Hackarnas krig har bara börjat. De har bedrivit förkrossande personföljelser, men de har också stöttat den arabiska våren genom att riva digitala murar"*. Så samtidigt som Anonymous direkt klassificeras som endast hackare tillskrivs också rörelsen en dubbelbottnad natur som är kapabel till att utföra både illdåd och hjältedåd. Så även om man använder benämningen hackare, och senare i texten "hackerkollektivet", så visar ändå jämförelsen mellan Anonymous inblandning i personföljelser respektive arabiska våren att avsändaren här undviker en fastställd beskrivning av fenomenet Anonymous. Detta fortsätter vidare genom texten då de aktörer som tillåts uttala sig består av två aktiva medlemmar i Anonymous, en forskare inom området cyberkrigsföring samt en rättssociolog. Detta skapar en viss diversion i de åsikter och resonemang, utöver textförfattarens, som inkluderas i texten.

---

⁸² Berglez, s. 278

Det växte fram en stark gruppmentalitet på forumet. När en ny person kom in och skrev något som någon på forumet inte gillade så kartlades den personen. I stället för att enskilda användare började jaga en person var det Anonymous som jagade.

Anonymous prövade vad som gick att göra. Det var först efter att det hade kommit i gång som folk insåg hur mycket som faktiskt går att åstadkomma om man arbetar tillsammans mot ett gemensamt mål.

Vi understödjer det som behöver understödjas, oberoende av var i världen det sker.

Dessa citat hämtade ur texten kommer från David Lindahl som forskar inom ämnet cyberkrigsföring, samt Lars och Niklas som är aktiv medlemmar i Anonymous. Att dessa aktörer befinner sig på olika åsiktssidor av debatten råder det inga tvivel om. Lindahl talar om att Anonymous jagar folk medan medlemmarna talar om Anonymous mobiliserande kraft och agenda, de Kaminski talar snarare om hur man kan beskriva Anonymous strukturella natur. Att båda dessa typer av aktörer inkluderas i texten gör att definitionen av Anonymous inte fastställs av enbart den ena eller andra sidan. Vidare i texten fortsätter de olika aktörerna att uttala sig och fokus skiftar här mot vad Anonymous är och vad man bör kalla det, och även här uttalar sig två olika typer av aktörer – Tidigare nämnde Lars, samt Marcin de Kaminski som forskar om sociala strömningar på nätet.

Nu har det blivit så att en del saker i Sverige har tilldragit sig Anonymous intresse. När det händer finns det ingenting som kan stoppa oss. Polisen kan ta enskilda anhängare. Men Anonymous är en idé. Det går inte att sätta en idé i fängelse,

Det är inte en organisation som styr åt ett visst håll. Vi vet inte var de finns eller vilka de är, och de vet i många fall inte om varandra.

Här är de båda aktörerna överens om en betydande punkt – Anonymous är ingen traditionell organisation. Lars kallar Anonymous en idé medan de Kaminski inte ger något förslag till benämning. Medlemmen Lars får stöd av experten de Kaminski gällande frågan om Anonymous strukturella karaktär. Här bör vi också diskutera språkval och lexikal stil då dessa är av intresse för just beskrivningen av Anonymous strukturella natur och karaktär. I texten förekommer flera olika val av uttryck gällande hur Anonymous beskrivs. I inledningen används som tidigare nämnt "hackare" och "hackerkollektiv". Senare i texten, i samband med uttalanden från tidigare presenterade aktörer förekommer också "en idé", "strömning",

”kollektivt medvetande”, ”internets första stand alone complex”⁸³ samt ”inte en organisation som styr åt ett visst håll”. Hur Anonymous beskrivs skiljer sig alltså åt beroende på position i textflödet, detta beror då också till stor del på vem som får utrymme att uttala sig, och det går att slå fast att när det är artikelförfattaren som styr texten så används främst uttrycket ”hackerkollektiv”. Något som är intressant här är att avsändaren inleder med att använda definitiva beskrivningar av vad Anonymous är, men sedan inkluderar uttalanden från flera aktörer från olika positioner i samhället som väljer att inte framställa Anonymous på ett lika definitivt sätt.

---

⁸³ Stand Alone Complex – Oberoende men likartade handlingar av många individer ger ett intryck av en gemensam ansträngning

EXPRESSEN

Anonymous ultimatum: Låt Assange vara i fred!

Expressen. Publicerat i print 2012-02-03.
Gustaf Eriksson. Sektion: doky.
Sida: 26.
Del: 1.

Hackarnas krig har bara börjat. De har bedrivit förkrossande personföljelser, men de har också stöttat den arabiska våren genom att riva digitala murar. Det var för ungefär två veckor sen Anonymous genomförde sin största attack hittills. Då slog hackerkollektivet ut tio stora sajter, däribland FBI och det amerikanska justitiedepartementet. Nu hotar Anonymous att gå till hårt angrepp - mot

...Sverige.

"FBI trodde väl inte att de skulle komma undan med det här? De skulle ha väntat sig oss." Meddelandet från ett av Anonymous konton på Twitter kom kort efter att det ansiktalösa hackerkollektivet lanserat sin största attack någonsin. Över 5 000 personer världen över skickade enorma mängder data som slog ut tio stora sajter. Bland annat slogs musikjätten Universal, det amerikanska justitiedepartementet och FBI ut i angreppet.

Gnistan som fick aktionen att tändas kom den 20 januari. Då meddelar det amerikanska justitiedepartementet och FBI att Megaupload, en av världens största fildelningssajter, har stängts av.

Samtidigt grep polis i Auckland, Nya Zeeland, fyra personer med kopplingar till sajten. De är misstänkta för bland annat bedrägeri, pengatvätt och upphovsrättsintrång. De gripna riskerar uppemot 20 år i fängelse. Myndigheterna hävdar att sajten genererat omkring 175 miljoner dollar, över en miljard svenska kronor, i intäkter.

Anonymous ser tillslaget som en attack mot friheten på internet.

Aktionen, som får namnet Operation Megaupload, presenteras med en film på Youtube. Anonymous brukar göra så.

På filmen syns en svartklädd person. Ansiktet är

täckt av en Guy Fawkes-mask. Den monotona, datoriserade rösten förklarar att den enorma överbelastningsattacken enbart är en föraning om vad som ska komma.

- Kriget har bara börjat, säger det maskklädda ansiktet. Hackarna i Anonymous har beskrivits som en av de mäktigaste rörelserna i världen. De hotar storföretag, globala organisationer och totalitära regimer. Men allt tog sin början i skymundan, i en av internets dunklaste vrår.

Det var på det ökande bildforumet 4chan som Anonymous föddes. Ända sedan 4chan lanserades 2003 har anonymiteten varit central på forumet. Så småningom blev det så att alla anonyma användare började växa samman. Användarna började relatera till alla de anonyma som en person, en Anonymous.

- Det växte fram en stark gruppmentalitet på forumet. När en ny person kom in och skrev något som någon på forumet inte gillade så kartlades den personen, säger David Lindahl som forskar om cyberkrigsföring på Totalförsvarets forskningsinstitut, och fortsätter:

- Det blev så att de anonyma användarna inte bara tilltalades som en individ. De började agera så också. I stället för att enskilda användare började jaga en person var det Anonymous som jagade.

På det till synes helt kaotiska 4chan etablerades redan tidigt en sorts etisk kompass. Eftersom många av de anonyma var hackare blev det naturligt att de förenades kring klassiska internetteman: informationsfrihet, yttrandefrihet och rätten till anonymitet.

I början av 2008 fick världen se vad de anonyma 4chan-användarna kunde åstadkomma när de börjar arbeta mot ett gemensamt mål. Då startade den första Anonymous-aktionen som fick uppmärksamhet utanför de egna leden. I Operation Chanology slog Anonymous ut flera av Scientologikyrkans sajter i protest mot hemlighållande av dokument och tveksamma rekryteringsmetoder.

Det var operationen mot scientologikyrkan som gjorde att svenske Niklas fick upp ögonen för Anonymous. Niklas heter egentligen någonting annat. Förutom att han är under 30 år gammal och bor någonstans "på andra sidan Dalälven", vill han inte berätta någonting om sin identitet.

- Jag såg en video som lades upp på Youtube och det var direkt något som klickade i mig. Jag kände att det här var någonting som skulle fortsätta, säger han.

Niklas betraktar Operation Chanology som ett elddop.

- Anonymous prövade vad som gick att göra. Det var först efter att det hade kommit i gång som folk insåg hur mycket som faktiskt går att åstadkomma om man arbetar tillsammans mot ett gemensamt mål.

- Om det verkligen var så att Anonymous prövade sina vingar under Operation Chanology så måste den ha stärkt de ansiktslösa. Operationen blev en stor framgång. Kanske

bidrog det till att Anonymous nu inte drar sig för att angripa hela stater.

I slutet av december 2010 kom den arabiska våren. Då inleddes Anonymous kampanj mot totalitära regimer som försöker styra medborgarna genom våld, hot och - kanske allra allvarligast i Anonymous ögon - strypa tillgången på information.

När Tuniens regim stängde kritiska sajter och blockerade sociala medier attackerade Anonymous statliga hemsidor och hjälpte till att öppna upp internet.

- Jag följde utvecklingen dygnet runt i tre dagar. Det var fantastiskt. Min wall på Facebook var full av stödaktioner till det tunisiska folkets revolution, säger Niklas.

De som är involverade vägrar att beskriva Anonymous som en gruppering eller en rörelse. I stället vill de prata om Anonymous som en process utan organisation, en idé utan struktur.

Niklas beskriver Anonymous som internetgenerationens kollektiva medvetande.

- Anonymous är internets första Stand Alone Complex, säger han.

Det svåröversatta uttrycket får stor plats i den japanska anime-serien Ghost in the Shell, som utspelar sig i en framtid där ett stort, elektroniskt nätverk genomsyrar varje del av människors liv. Stand Alone Complex är ett fenomen som beskriver hur oberoende, men ändå väldigt likartade, handlingar av individer skapar intrycket av ett gemensamt skeende. Ungefär som en fågelflock. Doktoranden Marcin de Kaminski är verksam i projektet Cybernormer vid Lunds universitet. I sitt arbete har han följt Anonymous framväxt. När han ska beskriva dem som döljer sig bakom Guy Fawkes-maskerna talar han om en strömning.

- Det är inte en organisation som styr åt ett visst håll. Vi vet inte var de finns eller vilka de är, och de vet i många fall inte om varandra.

Tidigt på Luciadagens morgon 2010 upptäckte vårdföretaget Caremas IT-chef Joakim Kruse att företagets webbplats var omöjlig att nå.

- Det var under uppstarten av system som hade varit under underhåll den natten som vi märkte att något inte stod rätt till, berättar Joakim Kruse i ett mejl.

Rykten började att flera om att Carema, som blivit hårt kritiserat efter flera stora skandaler under hösten, utsatts för en hackerattack. Det bekräftades när

-Anonymous svenska gren på Twitter tog på sig ansvaret för angreppet:

"Carema, ni har inte råd med mat eller blöjor åt de äldre. Har ni råd med en annons i dagstidningarna och ett krig med oss?"

Anonymous har funnits i Sverige i flera år. Men det är först under hösten som den svenska grenen blivit synlig på riktigt.

Hur många svenskar som är engagerade är omöjligt att veta, men det kan handla om tusentals.

- Vi understödjer det som behöver understödjas, oberoende av var i världen det sker.

Det säger Anonymous-anhängaren Lars, som egentligen heter något annat.

- Nu har det blivit så att en del saker i Sverige har tilldragit sig Anonymous intresse. När det händer finns det ingenting som kan stoppa oss. Polisen kan ta enskilda anhängare. Men Anonymous är en idé. Det går inte att sätta en idé i fängelse, säger han.

Åtalet mot Wikileaks-grundaren Julian Assange har mer än någonting annat i Sverige väckt Anonymous ilska. Ända sedan Assange i augusti 2010 anhölls för våldtäkt under ett Sverigebesök har Wikileaks-anhängare sett rättsprocessen mot honom som politisk.

Om Assange utlämnas kan följderna bli enorma, enligt Anon-aktivisten Niklas.

- Då kommer Sverige att få uppleva hela Anonymous odelade uppmärksamhet, säger han.

VAD?

Anonymous är ett hackerkollektiv som har en politisk agenda, fokuserad på yttrande- och informationsfrihet.

Anonymous-aktivister har genomfört kampanjer mot bland annat Carema, scientologikyrkan, FBI och det svenska åklagarväsendet.

VILKA?

David Lindahl. Verksam på Totalförsvarets forskningsinstitut som forskar om cyberkrigsföring och är en av Sveriges främsta Anonymous-kännare.

Marcin de Kaminski. Doktorand som är verksam vid projektet Cybernormer vid Lunds universitet

och i sitt arbete har följt Anonymous framväxt.

Joakim Kruse. IT-chef på vård-bolaget Carema. Efter flera skandaler gick Anonymous i december till angrepp och slog ut företagets webbplats.

Julian Assange. Wikileaksgrundaren som är misstänkt för bland annat våldtäkt under ett Sverigebesök. Om Assange utlämnas hotar Anonymous med kraftfull vedergällning.

© Expressen eller artikelförfattaren.

Svenska Dagbladet 2012-10-05 – Nya nätattacker hotar idag

Textens tematiska struktur utgörs av ett tydligt huvudsakligt tema som behandlar det faktum att flera svenska myndigheter, banker och företag fått se sina hemsidor bli attackerade och sedermera nedsläckta för en tid. Detta visar sig dels genom att det är detta som avhandlas i ingress och inledning. Ett sekundärt tema i texten är att förklara attackernas karaktär och hur de som har utfört dessa har gått tillväga. Ett tredje tema som avslutar texten handlar om konsekvenserna av attackerna samt om vilka åtgärder som kan tas för att förhindra framtida attacker. I den aktuella texten behandlas eller beskrivs alltså inte Anonymous som en rörelse utan fokus ligger på de aktioner och attacker som Anonymous sägs ligga bakom.

Om vi går över till textens schematiska struktur och inleder med att undersöka vad texten förmedlar så syns något av en motsägelsefull argumentation gällande hur allvarliga attackerna är och vilka konsekvenser de kan få. I ingressen och inledande stycke konstrueras i mångt och mycket den Frame som innebär att på något sätt koppla Anonymous till en existerande hotbild alternativt en överhängande sådan:

I dag hotas Sverige med nya nätattacker mot myndigheter och företag. Experter vittnar om ett ojämnt slagfält - det är i princip omöjligt att förebygga attacker och svårt att spåra de skyldiga. På nätet hyrs kapade datorer, som används i attacker, ut per timme. Det som i måndags började med en nätattack mot nyhetsbyrån TT har i veckan utvecklats till ett samlat angrepp mot svenska sajter. Myndigheter, banker och företag har fått se sina webbsajter tillfälligt krascha. I ett videoklipp på nätet säger en röst som uppger sig tala för nätverket Anonymous att gruppen i dag ska "göra det största de någonsin gjort".

Även språkval och lexikal stil bidrar till konstruktionen av denna framställning. Dels så uttalas det explicit att Sveriges myndigheter och företag står under hot, men man förstärker också detta med att klargöra att det inte går att göra något åt attackerna, och detta med hjälp av vittnesmål från namnlösa experter. Att till och med experter inom området menar att det är ett ojämnt slagfält och att inte finns något försvar mot denna typ av attack tyder på att det handlar om en krisartad situation där det kan bli förödande om hoten verkställs. Till sist blickar man ytterligare mot framtiden och förstärker hotbilden ytterligare då ett minst sagt olycksbådande citat avslutar stycket. När det kommer till aktörer som uttalar sig handlar det uteslutande om flertalet olika experter så som forskare och itsäkerhets-specialister, alltså individer som är inriktade främst på attackernas natur och konsekvenser. Intressant här är

när en av dessa experter (en forskare inom cyberkrigsföring på försvarets forskningsinstitut) i slutstycket uttalar sig om de nyligen utförda attackernas konsekvenser;

Enligt Daniel Lindahl har skadorna av den senaste tidens angrepp varit begränsade. – Det är vandalism. Jag brukar jämföra med att någon åker ut till ett kontor och trycker in kontaktlinn i låsen. Det är irriterande för de som inte kan komma in i huset, men det förstör inte verksamheten.

Detta uttalande går inte ihop med textens tidigare utläggning om ett ojämnt slagfält och attacker som är omöjliga att stoppa och som riktas mot Sveriges myndigheter och företag. Här blir Anonymous liknade vid vandaler istället för, som tidigare i texten, ett hotfullt nätverk. Detta, tillsammans med forskaren Daniel Lindahls avslutande resonemang om huruvida det är värt att bry sig om attackerna (*"För att skydda sig måste man lägga ner mer pengar. Men eftersom det handlar om myndigheter är det skattepengar, och då måste man fråga sig om det är värt det eller om vi kan leva med att en sajt ligger ner en kortare period"*), gör att texten går ifrån den uppmålade bilden av ett överhängande hot och istället avslutas med att Anonymous och deras aktioner egentligen inte är något att bry sig om, utan att det snarare handlar om kriminella individer som bara ägnar sig åt sabotage. Och eftersom det är Daniel Lindahl, med sitt starka ethos som forskare inom området cyberkrigsföring, som står för dessa två uttalanden så ges de större trovärdighet. Ytterligare två experter, i form av säkerhetschefen på stiftelsen för internetinfrastruktur och chefen på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps it-säkerhetsavdelning, tillåts uttala sig och då om hur den aktuella typen av attacker genomförs och verkställs, samt att de inte kräver några särskilt djupgående kunskaper inom teknik och datasystem:

– Det går att hyra eller beställa olika typer av attacker, som spam-attacker eller den typ vi sett senaste tiden. Det är en svarshandel i den undre världen, säger Anders Hansson, tf. chef på MSB:s it-säkerhetsavdelning Cert-se.

– Jag har fått uppfattningen att det är lite ehandelsbetonat, mer eller mindre att klicka och betala i kassan och så är det klart. Det krävs inga djupare teknikkunskaper, säger Anne-Marie Eklund-Levinder, säkerhetschef på Stiftelsen för internetinfrastruktur.

Även här menas att de som ligger bakom attackerna egentligen inte har några särskilda kunskaper, samtidigt som de framställs som enbart kriminella då de deltar i illegal handel i en undre värld, vilket även det förstärker bilden av Anonymous medlemmar som kriminella

sabotörer. Det faktum att dessa experter i så stor utsträckning får uttala sig och stå oemotsagda i texten gör att det till stor del är dem som får definiera problemet och ämnesfrågan, utan att ifrågasättas. Den uppmärksamme har också noterat att det återigen är Daniel Lindahl som tillåts uttala sig om Anonymous och deras aktioner (se föregående djupanalys). Det är alltså cyberkrigsförings-forskaren Lindahl som även här till stor del får styra innehållet, och att hans framställningar återkommer i flera artiklar från olika tidningar, gör att han har ett betydande inflytande över hur Anonymous framställs i det analyserade materialet.

Som nämnts tidigare så fokuserar den aktuella texten mer eller mindre enbart på attacker och angrepp, och inte på att behandla Anonymous utifrån organisatoriska eller definierande frågeställningar. Dock förekommer två benämningar av vad Anonymous är – ”nätbrottslingar” och ”nätverket”, och mer implicit benämns dess medlemmar som vandaler av en av de aktörer som uttalar sig. Fokus ligger alltså enbart på de brottsliga handlingar som delar av Anonymous har utfört, och hela rörelsen tillskrivs detta beteende. Och samtidigt som textförfattaren definierar Anonymous som brottslingar och vandaler så tas möjliga bakomliggande politiska motiv och orsaker till attackerna inte upp, eller diskuteras av de aktörer som uttalar sig, alls. Inte heller de möjliga motiven bakom rörelsens existens behandlas. Detta stärker den konstruerade bilden av Anonymous som oprovocerade brottslingar och vandaler ytterligare då möjliga ideologiska och politiska motiv marginaliseras i texten.

SVENSKA DAGBLADET

Nya nätattacker hotar i dag

Svårt för myndigheterna att skydda sig - Kapade datorer för sabotage en handelsvara på nätet

Svenska Dagbladet. Publicerat i print 2012-10-05.
Tobias Olsson. - tobias.olsson@svd.se. Sektion: Nyheter.
Sida: 8.
Del: 1.

I dag hotas Sverige med nya nätattacker mot myndigheter och företag. Experter vittnar om ett ojämnt slagfält - det är i princip omöjligt att förebygga attacker och svårt att spåra de skyldiga. På nätet hyrs kapade datorer, som används i attacker, ut per timme.

...

Det som i måndags började med en nätattack mot nyhetsbyrån TT har i veckan utvecklats till ett samlat angrepp mot svenska sajter. Myndigheter, banker och företag har fått se sina webbsajter tillfälligt krascha. I ett videoklipp på nätet säger en röst som uppger sig tala för nätverket Anonymous att gruppen i dag ska "göra det största de någonsin gjort".

Att genomföra dessa

så kallade överbelastningsattacker är inte särskilt svårt, menar en rad experter. Nätbrottslingarna använder så kallade botnets; en stor mängd kapade datorer som de kan styra att samtidigt anropa en sajt så att den överbelastas. Att förhindra den här typen av attack är i princip omöjligt till rimliga kostnader.

- För tillfället är det

enklare att anfalla än att försvara sig. Det finns helt enkelt en stor mängd hackade datorer att använda, säger Daniel Lindahl, forskare i cyberkrigsföring på Försvarets forskningsinstitut, FOI, och fortsätter:

- För att skydda sig måste man lägga ner mer pengar. Men eftersom det handlar om myndigheter är det skattepengar, och då måste man fråga sig om det är värt det eller om vi kan leva

NYHETSTIDEN SVENSKA DAGBLADET

Så fungerar en överbelastningsattack

1 Botnets används för att överbelasta sajter och göra dem otillgängliga för användarna.

2 Attacker mot myndigheter och företag har blivit allt vanligare på nätet.

Nya nätattacker hotar i dag

Svårt för myndigheterna att skydda sig - Kapade datorer för sabotage en handelsvara på nätet

Det som i måndags började med en nätattack mot nyhetsbyrån TT har i veckan utvecklats till ett samlat angrepp mot svenska sajter. Myndigheter, banker och företag har fått se sina webbsajter tillfälligt krascha. I ett videoklipp på nätet säger en röst som uppger sig tala för nätverket Anonymous att gruppen i dag ska "göra det största de någonsin gjort".

Att genomföra dessa

så kallade överbelastningsattacker är inte särskilt svårt, menar en rad experter. Nätbrottslingarna använder så kallade botnets; en stor mängd kapade datorer som de kan styra att samtidigt anropa en sajt så att den överbelastas. Att förhindra den här typen av attack är i princip omöjligt till rimliga kostnader.

- För tillfället är det enklare att anfalla än att försvara sig. Det finns helt enkelt en stor mängd hackade datorer att använda, säger Daniel Lindahl, forskare i cyberkrigsföring på Försvarets forskningsinstitut, FOI, och fortsätter:

- För att skydda sig måste man lägga ner mer pengar. Men eftersom det handlar om myndigheter är det skattepengar, och då måste man fråga sig om det är värt det eller om vi kan leva

med att en sajt ligger ner en kortare period.

På nätets svarta marknad går det numera att både köpa och hyra botnets. Kostnaderna behöver inte vara särskilt höga - en genomgång av ett säkerhetsföretag i USA visade att prislappen låg under en hundralapp för att hyra ett botnet i en timme och till under 200 kronor för ett dygn. Prisuppgiften är inte bekräftad, men både svensk polis och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, känner till handeln.

- Det går att hyra eller beställa olika typer av attacker, som spam-attacker eller den typ vi sett senaste tiden. Det är en svarshandel i den undre världen, säger Anders

Säkra elpriset inför vintern

Nu ända upp till 5 år - utan fast avgift, först a året. Bara på fortum.se

Fortum

Hansson, tf chef på MSB:s it-säkerhetsavdelning Cert-se.

- Jag har fått uppfattningen att det är lite e-handelsbetonat, mer eller mindre att klicka och betala i kassan och så är det klart. Det krävs inga djupare teknikkunskaper, säger Anne-Marie Eklund-Levinder, säkerhetschef på Stiftelsen för internetinfrastruktur.

Enligt Daniel Lindahl

har skadorna av den senaste tidens angrepp varit begränsade.

- Det är vandalism. Jag brukar jämföra med att någon åker ut till ett kontor och trycker in kontaktlim i låsen. Det är irriterande för de som

inte kan komma in i huset, men det förstör inte verksamheten, säger han.

Enligt Anders Ahlqvist, kriminalkommissarie och it-brotts-expert hos Rikspolisstyrelsen, är det svårt att spåra de som ligger bakom attackerna, inte minst för att de troligen finns utspridda i en rad olika länder.

Bildtext: Bland annat riksdagen och Riksbanken har drabbats av de senaste dagarnas nätattacker.||||

© Svenska Dagbladet eller artikelförfattaren.

Svenska dagbladet 2010-12-10 – Nya attacker att vänta

Det primära temat i texten är attackerna mot de internationella storföretagen Visa, Mastercard och Paypal som en följd av deras strypt och förhindrat donationer till WikiLeaks vilket presenteras i ingressen och det påföljande inledande stycket. Attackerna knyts sedan till Anonymous varefter bakomliggande motiv kartläggs. Sekundära teman är vilka konsekvenser attackerna kan komma att få för de drabbade företagen och den kommande julhandeln, samt hur fortsatta attacker kan komma att se ut. Vad gäller den schematiska strukturen så fastläs det direkt i inledningen att nätattackerna kommer att få allvarliga konsekvenser, och attackerna som sådana beskrivs som "oerhört seriösa". Detta uttalas av Mikko Hyppönen som är verksam på F-Secure Corporation och beskrivs som en "ansedd IT-expert". F-Secure Corporation är ett företag som säljer antivirusprogram och säkerhetssystem till både privatpersoner och företag. Att en aktör som har ett ekonomiskt intresse i att människor och företag köper säkerhetsprodukter får stå oemotsagd och mena att attackerna är allvarliga och oerhört seriösa är i sammanhanget både intressant och problematiskt. Hyppönen tillåts även uttala sig vidare senare i texten.

Mastercard var i går noga med att poängtera att det inte finns någon risk för att kunderna ska förlora pengar till följd av attackerna. Men itsäkerhetsexperten Mikko Hyppönen anser ändå att det finns all anledning för kunderna att vara varsamma framöver. – Kunderna riskerar inte att förlora sina pengar eller att få sina kreditkortsdetaljer stulna, men de borde vara oroliga. Jag tror att fler attacker är att vänta, säger han.

F-Secure ser såklart ett egenintresse i att människors, företags och organisationers oro för fortsatta samt värre datarelaterade attacker, och därmed finns en betydande intressekonflikt i att en representant från företaget får definiera problemet oemotsagd. Längre in i texten menas att mycket tyder på att det kommer att bli värre och som bevis för detta citeras en representant från Anonymous som har intervjuats av BBC angående attackerna:

Kampanjen långt ifrån är över [...] Jag ser det som att det håller på att bli krig, men inte ett konventionellt krig. Det här är ett datakrig. Vi försöker hålla internet öppet och fritt för alla, precis som internet alltid har varit.

Detta citat, det enda i texten som signerat en representant från Anonymous och inte en expert av något slag, varken kontextualiseras eller kommenteras. Vi får ingen bakgrund till

citatet och inte heller i vilken kontext intervjun gjordes. Sammanslaget bidrar detta till konstruktionen av en uppmålad hotbild där bilden av ett pågående samt accelererande krig förstärks av bland annat ovanstående citat från vad som presenteras som ansedda IT-expertyper och representanter från den attackerande aktören. Denna konstruktion byggs på ytterligare vidare i texten när chefen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap varnar svenska datoranvändare för riskerna med att delta i liknande aktioner eller ens vara i samröre med rörelser så som Anonymous.

samhällsskydd och beredskap (MSB) manade i går till försiktighet bland svenska datoranvändare. Att ladda ner program och låta sin dator fjärrstyras för en samordnad aktion, som i det här fallet, medför risker. – Vi har vid flera tillfällen sett hur man vill hjälpa till med opinionsbildningen och laddar ner ett sådant här program. Men när man gör det så öppnar man för en risk att datorn kan användas till helt andra saker än vad man har tänkt, i värsta fall till något brottsligt.

Att en myndighet som har hand om skyddet av samhället varnar ”svenska datoranvändare”, vilket troligtvis inbegriper en stor del av den svenska befolkningen, tyder på att det handlar om något väldigt allvarligt. Och även om man sedan vänder sig till människor som kan tänkas delta i attacker så blir kontentan att man manar alla svenska datoranvändare till försiktighet, vilket i hög grad bidrar till den uppmålade hotbilden – Anonymous är nu inte bara ett hot mot svenska myndigheter utan även mot alla svenska medborgare.

Vad gäller konstruktionen av den Frame som på olika sätt beskriver och gestaltar Anonymous som fenomen så kan vi till att börja med språkval och lexikal stil. I textens första stycke beskrivs den aktör som ligger bakom attackerna som *”en löst sammansatt nätgrupp kallad Anonymous”*, och vidare beskrivs de också som *”haktivister”* som kämpar mot de som anses vara motståndare till WikiLeaks. Till skillnad från majoriteten av medietexterna i materialet talar man här alltså inte om hackers eller hackernätverk, utan istället om *”haktivister”* vilket är en sammanslagning mellan orden hackare och aktivist. De erbjuder också delvis en förklaring av motivet bakom attackerna, vilket synliggör mer av Anonymous som fenomen och rörelse. Vi kan också gå tillbaka till det inkluderade citatet från Anonymous-representanten som säger att man försöker hålla internet öppet och fritt för alla, vilket synliggör ytterligare motiv bakom dels attackerna och dels Anonymous existens. Jag menar ändå att texten bidrar till en marginalisering av Anonymous ideologiska och politiska åsikter och motiv då textförfattaren inte förklarar varför Anonymous kämpar mot WikiLeaks motståndare, han nöjer sig istället med att koppla ihop Anonymous med,

respektive ställa dem mot, andra aktörer vilket gör att Anonymous då erläggs med dessa aktörers agenda och motiv. I en passage där artikelförfattaren i samband med att representanten från Anonymous citeras, förklaras också kortfattat hur attackerna går till rent praktiskt, och en specifik mening menar jag också bidrar till bilden av Anonymous som byggs upp i texten; *"Fler människor strömmar ständigt till för att med ett par enkla knapptryck på sina datorer pressa de globala jättarna"*. Implicit menas alltså här att Anonymous inte är ett hemligt eller stängt nätverk med datahackers som dess enda medlemmar, utan att även vanliga människor kontinuerligt strömmar till för att delta i aktionerna mot dessa företag. Allt detta fungerar sammantaget som delar av den konstruerade Frame som ämnar måla upp en bild av Anonymous strukturella karaktär.

SVENSKA DAGBLADET

Nya attackeratt vänta

Svenska Dagbladet 3. Publicerat i print 2010-12-10.
Daniel Kederstedt. Sektion: Näringsliv.
Sida: 10.
Del: 2.

Webbstrid Nätattackererna mot Visa, Mastercard och Paypal fortsatte i går sedan företagen strypt donations-möjligheterna till Wikileaks. Inte bara slogs sajterna ut, två veckor före julafton upplevde nätbutiker dessutom svårigheter med att ta betalt av kortföretagens kunder. Fortsatta problem är att vänta.

...
- Attackererna är oerhört

seriösa och jag förvånas över de problem som gruppen har lyckats skapa för Paypal, Visa och Mastercard, säger Mikko Hyppönen, ansedd it-expert på F-Secure Corporation, till SvD Näringsliv.

Bakom attackererna ligger en löst sammansatt nätgrupp kallad Anonymous. Sedan i onsdags har "hacktivisterna" vållat stora problem för dem som anses vara motståndare till Wikileaks - organisationen som gjort sig känd för att i samarbete med nyhets-medier publicera hemligtämplat material.

Bland måltavlorna återfinns den svenska åklagarmyndigheten - med anledning av den brittiska häktningen av Wikileaks grundare Julian Assange, misstänkt för våldtäkt i Sverige - och USA-politikern Sarah Palin. Den främsta smällen har dock utdelats mot nätbetalningsföretaget Paypal samt kontokorts-bolagen Visa och Mastercard, som alla fått se hemsidorna gå ner sedan de blockerat möjligheterna att skänka pengar till Wiki-leaks. Kunder hos Visa och Mastercard har dessutom upplevt problem med att använda före-tagens specialanpassade betalnings-lösningar på nätet.

- Om hemsidorna går ner så är inte det hela världen, men om de säkra betalningslösningarna inte fungerar så är det väldigt allvarligt. Att nätbutikerna inte kan ta betalt veckorna före jul

är ett stort bekymmer, säger Mikko Hyppönen.

Mastercard medgav

i går att det funnits problem med nätbetalningarna. Dessa ska ha uppenbarat sig i bland annat Sverige, Storbritannien och Australien, men ska nu vara åtgärdade. Visa uppger i ett mejl till SvD Näringsliv att de inte haft några som helst problem med nätbetalningarna - något som står i kontrast mot verkligheten hos hemelektronikkedjan Netonnet.

- Under onsdagen hade vi problem vid köp med kreditkort från Mastercard och Visa när flera köp inte gick igenom. Men vi har än så länge inte bedömt problemen som särskilt allvariga, säger Jörgen Hellberg, informationschef på Netonnet.

Mastercard var i går noga med att poängtera att det inte

finns någon risk för att kunderna ska förlora pengar till följd av attackerna. Men it-säkerhets-experten Mikko Hyppönen anser ändå att det finns all anledning för kunderna att vara varsamma framöver.

- Kunderna riskerar inte att förlora sina pengar eller att få sina kreditkortsdetaljer stulna, men de borde vara oroliga. Jag tror att fler attacker är att vänta, säger han.

På Svensk Handel

är man bekymrad.

- Vi har just nu ingen uppfattning om hur stort det här problemet är, men det är väldigt olyckligt att det sker mitt i julhandeln. Fortsätter betalningsproblemen i någon dag till så kanske det har mindre påverkan, men om det får fortsätta dag efter dag så kommer det att bli väldigt jobbigt för handeln, säger pressekreteraren Lars G Ohlson.

Och mycket tyder på att så också kommer att ske. En representant för gruppen Anonymous, som i går lät sig intervjuas av BBC, menade att kampanjen långt ifrån är över. Fler männskor strömmar ständigt till för att med ett par enkla knapptryck på sina datorer pressa de globala jättarna. Detta sker genom att användarna låter sin dator fjärrstyras att skicka stora mängder trafik mot de aktuella hemsidorna. Ju fler som ansluter sig och deltar i angreppet desto effektivare blir attacken.

- Jag ser det som att det håller på att bli krig, men inte ett konventionellt krig. Det här är ett data-krig. Vi försöker hålla internet öppet och fritt för alla, precis som internet alltid har varit, -säger representanten till BBC.

Enligt aktivister är nästa mål Amazon, vars webb-hotell Wiki-leaks blivit avstängda från. I går kväll verkade dock angreppen ha misslyckats, enligt BBC på nätet.

Myndigheten för

samhällsskydd och beredskap (MSB) -manade i går till försiktighet bland svenska datoranvändare. Att ladda ner program och låta sin dator fjärrstyras för en samordnad aktion, som i det här fallet, medför risker.

- Vi har vid flera tillfällen sett hur man vill hjälpa till med opinionsbildningen och laddar ner ett sådant här program. Men när man gör det så öppnar man för en risk att datorn kan användas till helt andra saker än vad man har tänkt, i värsta fall till något brottsligt, säger Richard Oehme, chef för MSB:s enhet för samhällets informationssäkerhet.

Malmöföretag hjälper Wikileaks

När Mastercard,

Visa och Paypal bröt med Wikileaks med motivet att de sysslar med illegal verksamhet var företaget Flatr ensamt om att förmedla donationer till Wikileaks, uppger Sydsvenskan.

Flatr meddelar att så länge ingen är dömd för brott i samband med publiceringarna kommer man att fortsätta sitt samarbete.

Linus Olsson

är medstiftare till Flatr tillsammans med Peter Sunde, mer känd som talesman för fildelnings-sajten Pirate Bay.

Linus Olsson, styrelseordförande i Flatr, säger att man indirekt utsatts för påtryckningar från kortföretagen.

- Vi förhandlade med ett företag som slut tvingades säga nej med hänvisning -Visas och Mastercards förbud mot att hantera bidrag till Wikileaks, säger han.

Bildtext: Wikileaks-grundaren Julian Assange hålls kvar i brittiskt häkte fram till den 14 december. Domstolen nekade borgen. Bilden är från ett tidigare framträdande. Linus Olsson, styrelseordförande i Flatr. Supportrar till Julian Assange demonstrerade bland annat utanför domstolen i London i tisdags. Stödet har nu flyttat till nätet, i form av attacker mot kortföretag.

© Svenska Dagbladet eller artikel författaren.

Aftonbladet 2012/10/045 – "Vi ska skriva världshistoria"

Den tematiska strukturen i den här texten består av ett huvudtema, vilket är de redan utförda, samt de förestående fortsatta, data-attackerna på svenska myndigheter, regeringen, Riksbanken och SÄPO som Anonymous har presenterat i ett videoklipp. Texten innehåller också ett sekundärt tema – hur arbetar Anonymous och vem/vilka är det som bestämmer? Dessa teman behandlas primärt genom en intervju med den Anonymous-medlem som hävdar sig ligga bakom det videoklipp där de fortsatta attackerna introduceras.

Om vi går över till textens schematiska struktur och inleder med rubrik och ingress så bidrar rubrik och underrubrik till Den Frame som konstruerar en allvarlig hotbild kopplad till Anonymous; *"Vi ska skriva världshistoria", Johan, 18, ligger bakom hotfilmen från nätverket Anonymous: Vi vill visa att vi kan ta ner polisen"*. Här syns tre olika aspekter som samtliga bygger upp hotbilden – att Anonymous på något sätt ska skriva världshistoria, att det har publicerats en hot-film, samt att de vill "ta ner" polisen. Detta fortsätter också i ingressen där man visar vilken typ av världshistoria Anonymous vill skriva;

I dag ska hackergruppen Anonymous slå till mot svenska myndigheter igen. Johan, 18, ligger bakom onsdagens hotfilmen (sic). – Det kommer att bli den värsta aktionen hittills. Vi ska skriva världshistoria, säger han.

Här konkretiseras och utvidgas hotbilden ytterligare då även svenska myndigheter, utöver polisen, målas upp som måltavla. Att svenska myndigheter och den svenska polisen, vilket är aktörer som på många sätt är aktörer som symboliserar ett skydd för Sverige som land, beskrivs som måltavlor för "de värsta attackerna någonsin" kan fungera som en källa till både rädsla och oro, och därmed ytterligare underbygga konstruktionen av ett allvarligt hot. Om Anonymous kan "ta ner" polisen så kan de väl ta ner vad som helst. Att uttrycket "ta ner" används, istället för att skriva vad som egentligen menas – att polisens hemsida kan komma att sluta fungera, är ytterligare ett aktivt val av journalisten som spär på hotbilden ytterligare, det skapas en osäkerhet inför vad attackerna egentligen kommer bestå av.

Vidare citeras Anonymousmedlemmen då han säger att vi står inför den värsta attacken någonsin, och det faktum att Anonymous förknippas tätt med attacker och data-intrång av olika slag gör att just detta förhöjer hotbilden ytterligare. Samtidigt ser vi hur Anonymous här beskrivs som en hackergrupp, vilket jag menar är ett led i konstruktionen av den Frame

där avsändaren påvisar en fastställd kunskap om Anonymous strukturella natur och karaktär. Vidare i texten presenteras Johan, som är den Anonymousmedlem som intervjuas i artikeln. Han beskrivs inledningsvis på ett sätt vilket på flera sätt är en del av framställningen av Anonymous som en homogen grupp av människor vars liv ser ut på ett visst sätt:

Johan är klädd i gympakläder. Han går varken på gymnasiet eller jobbar. Hela livet finns på Internet [...] Ögonen är trötta. Johan har suttit uppe framför datorn kväll efter kväll. Sent under natten till i går la han upp en ny film på sajten Youtube.

I ingressen beskrivs Anonymous som en hackergrupp, och här beskrivs Johan som en stereotypisk datahacker och en person vars hela liv handlar om datorer och internet. Att han även beskrivs som arbetslös, lågutbildad samt iklädd gympakläder förstärker bilden av honom, och därigenom även Anonymous som helhet, som positionerad utanför samhället och även som en person som inte bidrar med något till samhället. I nästa stycke berättar Johan vad som komma skall, varefter han frågas om hur arbetet går till. När Johan berättar om vilka aktörer man kommer slå till mot syns en intressant aspekt gällande vad artikelförfattaren väljer att inkludera – *”Vi kommer slå till mot Riksbanken och polisen och... vad heter det... FRA.”* Det går inte att säga att valet är medvetet men det spelar ingen roll i det här sammanhanget – att avsändaren väljer att inkludera Johans tvekan och markera denna så pass explicit i texten gör att han här framställs som okunnig om det som han säger sig kämpa emot. Detta i sin tur kan ses som en aspekt i den konstruktion som marginaliserar eller ignorerar Anonymous egentliga politiska och ideologiska åsikter och motiv – Johan, och som följd även Anonymous, presenteras som att de knappt förstår vad det är de egentligen gör. Detta går också väl ihop med framställningen av Johan som en arbetslös tonåring vars enda intresse är att sitta framför datorn. I slutskedet av texten frågas Johan om skälet bakom den film han har publicerat, vilket motsäger tanken om en marginalisering av rörelsens politiska och ideologiska motiv. Jag menar ändå att en sådan marginalisering förekommer i den aktuella texten, då det enda skäl som ges av Johan och artikelförfattaren är att flertalet torrentsidor har stängts ner och att man vill ha *”ett riktigt internet”*. Det må vara Johans primära motiv, men att avsändaren inkluderar detta utan tillägg eller problematisering gör att detta motiv även tillskrivs Anonymous som helhet. Avsändaren utelämnar alltså vidare information om Anonymous tidigare aktioner och uttalade politisk-ideologiska position.

"Vi ska skriva världshistoria"

Johan, 18, ligger bakom hotfilmen från nätverket Anonymous: Vi vill visa att vi kan ta ner polisen

Aftonbladet. Publicerat i print 2012-10-05.
Staffan Lindberg. - staffan.lindberg@aftonbladet.se. Sektion: DEBATT.
Sida: 10.
Del: 1.

I dag ska hackergruppen Anonymous slå till mot svenska myndigheter igen. Johan, 18, ligger bakom onsdagens hotfilmen. - Det kommer att bli den värsta aktionen hittills. Vi ska skriva världshistoria, säger han.

Vi kommer överens om att träffa Johan i hans bostad, som ligger i utkanten av en mindre svensk stad. Men på vägen dit ändrar han sig - och styr om mötet till ett kafé.

- De jag bor med vill inte få problem med polisen, säger han.

Johan är klädd i gympakläder. Han går varken på gymnasiet eller jobbar. Hela livet finns på internet.

Han berättar att han tillhör Anonymous - det nätverk som ligger bakom en rad data-attacker mot svenska myndigheter i veckan. Natten till i går attackerades bland annat Riksbanken och regeringen hemsidor och i natt låg Säpos hemsida nere.

Ögonen är trötta. Johan har suttit uppe framför datorn kväll efter kväll. Sent under natten till i går la han upp en ny film på sajten Youtube.

En ny video

En maskerad figur med kvinnoröset hotar med att de största attackerna hittills ska äga rum i dag.

- Det var jag som gjorde filmen. Men jag fick hjälp med orden. Jag är inte så bra på engelska, säger han och loggar in på sajten för att visa att identiteten stämmer.

I går kväll kom en ny video där tiden för dagens attack uppges vara klockan 14.30.

- Vi kommer att slå till mot Riksbanken och polisen och... vad heter det... FRA. Vi ska ta ner deras och flera andra myndigheters sidor. Om

man går in där ska det ligga en bild med vårt budskap. Det kommer att bli den värsta aktionen Anonymous har gjort. Det kommer att bli världshistoriskt.

- Jag får inte säga så mycket mer.

Vem har bestämt att du inte får tala?

- Ingen särskild. Vi har ingen ledare. Alla bestämmer tillsammans, på chatten. Vi är ett stort antal som hjälps åt, både svenskar och utlänningar. I går (läs: i förr-går) var vi runt hundra. I morgon (läs: i dag) hoppas jag vi är femhundra. Kanske blir vi tusen. Alla är anonyma.

Hur går arbetet till?

- Vi sitter tillsammans på chatten och funderar på när och hur vi ska slå till. Och mot vilka. Vi vill till exempel inte gå på sjukhus eller media. Sedan hjälps vi åt.

"Polisen gjorde fel"

Han loggar in på chatten för att visa. Nya inlägg kommer upp hela tiden, fulla av förkortningar. Någon skriver att de borde ge sig på det sociala nätverket Facebook.

- Det är blivit fullt av en massa nya oseriösa typer här på sistone. De är troll.

Vad är skälet till att du gjorde filmen?

- Vi vill visa att vi kan ta ner polisen. Att vi kan klara det. De ska inte ta ner våra torrentsidor.

Polisens uppgift är att se till så att de lagar vi tillsammans bestämt följs. Rör det inte er?

- Det är inte rätt att ta ner våra torrentsidor. Det är därför vi är så förbannade. Vi vill ha ett riktigt internet. Barnporr ska inte finnas. Annars ska det vara fritt.

På sajterna ni hotar att stänga ner finns viktig samhällsinformation. Hur ser du på det?

- Polisen gjorde fel. Det måste gå fram.

Hur länge ska ni hålla på?

- Tills vi upplever att budskapet har gått fram.

Vi skiljs åt. Johan beger sig hemåt för att hinna sova några timmar innan arbetet med de nya attackerna börjar.

Fotnot:

Johan heter något annat.

Bildtext: Aftonbladet i går. Alla är Anonyma Johan går varken i skolan eller jobbar. Hela hans liv finns på internet. "Det är inte rätt att ta ner våra torrentsidor. Det är därför vi är så förbannade", säger Johan. Skå Slå till igen I filmen som släpptes i förgår kväll hotade nätverket med att slå till mot Sverige i dag.

© AftonbladetPublicerat: 2010-12-10.

3.2 Kvalitativ innehållsanalys av respondentintervjuer

De tre intervjuer som analyseras nedan refereras härnäst till som intervju 1, intervju 2 och intervju 3. Intervjuszvaren i sin helhet återfinns i bilaga 2. Analysen har gått till som så att jag har gått igenom varje tema för sig och analyserat samtliga tre intervjusvar på varje fråga samtidigt för att på så vis tydligare påvisa och synliggöra gemensamma indikationer och trender i dessa.

Samtliga tre respondenter har liknande berättelser gällande varför de valde att gå med i Anonymous; Respondent 1 såg Anonymous som några som faktiskt gjorde något åt det som de ansåg vara orättvisor, Respondent 2 ansåg att Anonymous arbetade aktivt mot det de ansåg vara orättvist, Respondent 3 delade Anonymous mål om ett fritt och öppet internet. För respondent 2 och respondent 3 kom denna insikt i samband med demonstrationerna och protesterna mot Scientologikyrkan 2010. Samtliga respondenter hävdar också att Anonymous har förändrats drastiskt under de senaste åren. Framst såtillvida att Anonymous numera inte utgörs enbart utgörs av hackers eller ens nödvändigtvis individer med särskilt goda datorkunskaper, utan av människor med vitt skilda bakgrunder och intresseområden. Detta betyder också enligt en av respondenterna (respondent 2) att människors motiv till att gå med i Anonymous numera till hög grad skiljer sig åt – att vara med i Anonymous betyder alltså inte längre att man nödvändigtvis delar alla de åsikter och ideologiska värderingar som Anonymous är och har varit särskilt förknippat med. Detta talar alltså emot tanken om det homogena nätverket där samtliga inblandade drar åt ett och samma håll. Samma respondent spinner vidare på detta faktum då han menar att Anonymous idag till stor del består av unga människor som ser Anonymous som den enda möjligheten till att uttrycka sina åsikter och faktiskt bli hörda, utan att för den sakens skull vara inriktade på några specifika ämnen. Detta tema återfinns också hos respondent 3 som menar att Anonymous idag kan liknas vid en folkrörelse snarare än ett hackernätverk vilket ofta är hur rörelsen beskrivs.

När det kommer till det andra temat, som handlar om hur respondenterna beskriver Anonymous och dess ideologiska bakgrund, syns ett antal tydliga aspekter som återfinns i samtliga tre respondenters återgivning och som därmed till stor del bidrar till den samlade

konstruktionen av Anonymous i detta material. Först och främst menar de att Anonymous inte är en regelrätt grupp, organisation eller ens rörelse.

Alltså fattar man så fattar man. Jag fattar att många äldre inte alls fattar grejen med Anonymous. Jag tror att man måste vara inne i hela internetkulturen för att förstå vad Anonymous är. Jag skulle beskriva det som ett samlingsord som folk samlas kring för att prata om problem som finns och försöka komma på sätt att lösa dem.⁸⁴

Fenomenet Anonymous är svårt att greppa för många, vilket kan vara förståeligt. Vi är inte anpassade efter några traditionella hierarkier eller organisationsmallar. Jag brukar inte beskriva det som en grupp eller organisation, det är snarare en ständigt pågående aktion eller en idé i ständig utveckling som folk kan välja att aktivera sig i ena dagen, gå ur nästa och sedan gå med igen den tredje dagen.⁸⁵

Anonymous är inte en samlad grupp utan mer en arena där människor kan kommunicera och mobilisera sig mot saker och händelser som de anser vara fel eller orättvisa [...] Sedan vill jag också påpeka att det finns så många olika fraktioner och grupper inom begreppet Anonymous. Att som många gör beskriva Anonymous som enbart ett hackernätverk eller cyberterrorister är helt fel. Såklart finns det grupperingar som håller på med sådant och det är ju en stor del av Anonymous identitet, men det är numera bara en liten del av det.⁸⁶

På frågan om hur de skulle beskriva Anonymous trycker alltså samtliga respondenter på det faktum att Anonymous uppbyggnad och karaktär är mer komplex än vad många tror. Ingen av dem kallar det en grupp, ett nätverk eller en rörelse, vilket de menar är den gängse uppfattningen, utan ett långt mer öppet och svårdefinierat koncept som människor samlas omkring och mobiliseras runt, som en viktig del i deras politiska aktivitet. De menar därigenom återigen också att konceptet Anonymous inte längre kommer med förbestämda specifika åsikter eller agendor, utan det är en öppen kommunikations-arena där de idéer och sakfrågor som flest aktiva människor brinner för är de som kommer hanteras och diskuteras. På frågan om vem som bestämmer vad Anonymous ska inrikta sig på besvaras alltså här indirekt av respondenterna – det framställs på flera sätt som en demokratisk process där de idéer och ämnesområden som lockar flest individer överlever, och alla de förslag på operationer och aktioner som inte drar till sig tillräcklig uppmärksamhet och entusiasm, de förkastas och försvinner. Respondent 1 tar vidare upp hur Anonymous har breddats och

---

⁸⁴ Respondent 3

⁸⁵ Respondent 2

⁸⁶ Respondent 1

utvecklats när det kommer till ämnesområden och vilka typer problem som numera lyfts och hanteras av Anonymous:

Från början handlade mycket om att kriga för yttrandefrihet och liknande på internet, men även om det fortfarande är fallet så tar Anonymous numer an orättvisor och farliga utvecklingar i samhället som inte nödvändigtvis behöver ha något med internet eller internetkultur som sådant att göra. Ett bra exempel är våldtäktsmålet i Steubenville 2012 där Anonymous publicerade läckt material och organiserade demonstrationer utanför domstolen eftersom de styrande i staden höll våldtäktsmännen bakom ryggen och försökte tysta ner det hela. Det handlade om maktmissbruk och om hur människor i maktpositioner utnyttjade sin makt för sin egen vinning, och därför satte sig på vanliga människor. Så att påstå att allt Anonymous bryr sig om är ett fritt internet och att hacka är inte längre sant.⁸⁷

Så samtidigt som Anonymous ursprungliga motiv om ett fritt internet och människors rättigheter fortfarande lever kvar så menas här att man idag tar sig an fall och orättvisor som nödvändigtvis inte har något med internetrelaterade ämnen så som censur eller informationsfrihet. Detta kan då representera ett tydligt samband mellan den påstådda minskande homogeniteten gällande Anonymous medlemmar och den samma gällande vilka sorts ämnen och sakfrågor som behandlas och hanteras. Detta är också det enskilt tydligaste temat som tas upp av samtliga respondenter i deras återgivning, vilket gör att det i hög grad formar den beskrivning av Anonymous som ges av respondenterna.

Vidare menar jag att det är relevant att undersöka hur respondenternas ställer sig till DDoS-attacker och andra hackerrelaterade aktioner, eftersom vi i föregående analys såg att det till stor del är detta som media rapporterar om. Som syns i redan inkluderade citat menar respondent 1 att sådana attacker är en stor del av Anonymous identitet, samt att det finns många grupperingar inom Anonymous som utför sådana aktioner, men det är bara en av respondenterna som faktiskt har deltagit i en attack, medan de två övriga ser dem som mer eller mindre nödvändiga.

Jag ser dom som nödvändiga ibland. Jag tycker inte att det finns egenvärde i att stänga ner hemsidor eller läcka material, men ibland är det det enda som biter. Och nej jag har aldrig deltagit något sådant, jag skulle inte kunna ens om jag ville eftersom jag inte har kunskaper om sådant. Jag är nog inte mer datanörd än du, vilket på sätt och vis bevisar det jag skrev förut om Anonymous utveckling. Dom är också nödvändiga på så sätt att dom uppmärksammas mest och därigenom uppmärksammas också det som vi kämpar för.⁸⁸

---

⁸⁷ Respondent 1

⁸⁸ Respondent 1

Jag har deltagit i flera attacker, men bara passivt genom LOIC, och jag har inte varit med i planeringen utan bara loggat in en viss tidpunkt. Jag tycker att de behövs. Det är i mångt och mycket de aktionerna som gör Anonymous till vad det är, något som faktiskt får saker och ting gjorda. Och det är också dessa aktioner som genererar mest uppmärksamhet och utrymme i massmedia, vilket i sin tur också synliggör det vi kämpar för eller emot.⁸⁹

Jag skrev på förra frågan att det är Anonymous som kan visa vad som pågår i världen och det är till stor del för att man kan attackera och skaffa informationen istället för att gå runt i ring med plakat på trottoaren. Så det är klart dom är nödvändiga. Det är inte dom attackerna det är fel på utan det är lagarna och alla dom som blir attackerade av anonymous som det är fel på. Hade dom inte gjort något fel så hade dom inte blivit attackerade. Jag har inte varit med i någon attack än, men skulle det vara för något viktigt så skulle jag nog.⁹⁰

Ovanstående citat visar att inställningen till DDoS-attacker varierar bland respondenterna, något de dock är överens om är dessa attackers effektivitet dels på grund av att de har en historia av att faktiskt åstadkomma någonting, och dels på grund av att det är i samband med dem som Anonymous och deras operationer får som mest uppmärksamhet. Just detta överensstämmer väl med min föregående analys där jag visade hur en stor del av materialet fokuserade på just attackerna som sådana. Dock går det att diskutera i hur stor utsträckning Anonymous motiv bakom en attack uppmärksammas i rapporteringen – som påvisats så fokuserar massmedia i många fall enbart på attackerna och deras konsekvenser utan att ta upp bakomliggande anledningar och motiv till dem. Det faktum att DDoS-attacker ses som effektiva, nödvändiga eller ett nödvändigt ont av respondenterna kan också ställas emot det tema som behandlas mest frekvent i deras återgivning, att Anonymous numera är så mycket mer och mångsidigt än bara hackers – två av tre respondenter och aktiva deltagare i Anonymous har aldrig deltagit, och än mindre skulle kunna i brist på kompetens, i det som de analyserade medietexterna lyfter fram som den enskild största aspekten av Anonymous.

Vidare adresserar och diskuterar samtliga respondenter det faktum att Anonymous ses och utmålas som ett hot mot samhällets strukturer samt mot specifika aktörer.

Att som många gör beskriva Anonymous som enbart ett hackernätverk eller cyberterrorister är helt fel. Såklart finns det grupperingar som håller på med olika attacker och det är ju en stor del av Anonymous identitet, men det är numera bara en liten del av det. De grupperingar inom rörelsen som jag är delaktig i accepterar inga olagliga (sic) aktioner utan sysslar bara med lagliga former av aktivism. Att en stor del av Anonymous inte ägnar sig åt olagligheter visas ju också på forumet WWP där de tar avstånd från all olaglig aktivitet.⁹¹

---

⁸⁹ Respondent 2

⁹⁰ Respondent 3

⁹¹ Respondent 1

En aspekt som media gillar att highlighta som jag inte anser är särskild överdriven är dock att Anonymous är farliga. Som jag skrev tidigare så är vi farliga för de människor, företag och regeringar som har någonting att dölja, de som utnyttjar människor för sin egen vinning. Anonymous har stor makt och man bör vara rädd om man befinner sig i vårt sikte.⁹²

Sen kan jag tycka att det är lite bra att Anonymous beskrivs som något farligt. Vi är ju farliga för de korrupta och maktmissbrukande.⁹³

Här syns en skillnad mellan respondent 1 och de övriga två. Respondent 1 tar helt avstånd från bilden av Anonymous som hackers och cyberterrorister, och därmed även bilden av Anonymous som ett farligt hot, trots att han bekräftar faktumet att det finns flertalet grupperingar som ägnar sig åt sådan aktivitet. Att hela det forum vilket han baserar majoriteten av sin aktivitet i Anonymous på explicit tar avstånd från olagliga aktiviteter säger också något om förändringen inom Anonymous både gällande heterogeniseringen av medlemmarna och diversifieringen av de olika grupperingarna inom rörelsen. Övriga respondenter menar dock att bilden av Anonymous som något farligt och hotfullt till viss del kan gynna deras sak och deras kamp, eftersom de menar att de ständiga återgivningarna av Anonymous attacker kan få andra mer eller mindre tveksamma aktörer att börja oroa sig för vad som kan komma att hända. De omfamnar till viss del Anonymous reproducerade image som något man inte vill få emot sig, vilket potentiellt kan göra att man tänker ett extra varv innan man ägnar sig åt något som kan få Anonymous uppmärksamhet.

3.3 Jämförande diskussion

I analyserna av hur Anonymous gestaltas och framställs i dels svensk nyhetsmedia och dels av sina egna aktiva deltagare har det framkommit både skillnader och likheter mellan de två källornas framställningar. Jag kommer här utgå från de Frames som identifierades i analysen av medietexterna, sammanfatta dessa och sedan jämföra med de resultat som framkom ur analysen av intervjuerna. På så sätt kan jag jämföra de aspekter och konstruktioner som analysen har visat vara relevanta, på ett tydligt och logiskt sätt.

---

⁹² Respondent 2

⁹³ Respondent 3

Den första och tydligaste Frame som identifierades i medietexterna är hotbilden, där två olika varianter synliggjordes. I den ena varianten av konstruktionen framställdes Anonymous som ett överhängande och förestående hot mot en rad olika aktörer, bland annat Riksbanken och flertalet svenska myndigheter. Denna variant konstruerades genom främst ett flitigt användande av krigsmetaforer, en benämning av Anonymous som ett oberäkneligt nätverk av hackers, samt av en rad uttalanden från olika typer av experter vilka fokuserade på att attackerna i mångt och mycket är ostoppbara och att Anonymous är kapabla till att göra vad som helst, vilket då inkluderar att attackera även dig och mig utan att vi för den delens skull kan sägas förtjäna det. Den andra varianten av denna Frame skiljer sig åt från föregående så till vida att hotbilden här inte existerar på grund av Anonymous utan snarare på de metoder och tillvägagångssätt som de använder, samt hur de potentiellt kan användas av mäktigare aktörer i framtiden. Här beskrivs Anonymous snarare som betydelselösa men deras attacker används trots detta för att påvisa ett potentiellt allvarligt hot mot landet Sverige och dess medborgare. Om vi jämför detta med vad respondenterna har att säga i ämnet så kan vi slå fast att två av tre menar att Anonymous bör ses som ett hot, dock enbart av aktörer som kan anses ha skäl för det. De säger att bilden av Anonymous som farliga inte är särskilt överdriven samt att de inte har något emot denna bild, eftersom den åtminstone gör att aktörer som är veritabla måltavlor på grund av sina handlingar också nås av denna hotbild och därmed finns chansen att dessa handlingar inte fortsätter att utföras. Den tredje respondenten hävdar dock att denna framställning numera är långt ifrån sanningsenlig, även om han bekräftar att den är en stor del av Anonymous identitet. Sammantaget kan jag slå fast att beskrivningen av denna aspekt given av respondenterna sammanfaller långt mer med den förstnämnda varianten av konstruktionen i medietexterna, även om det här finns en avgörande skillnad – i medietexterna är hotet riktat mot samhället i stort och samtliga av dess medborgare, medan det i intervjuanalysen riktas mot specifikt beskrivna aktörer. Bilden av Anonymous som ofarliga och deras metoder och tillvägagångssätt som potentiellt förödande finner jag inget underlag för i intervjuanalysen där Anonymous makt, storlek och inflytande snarare lyfts fram och betonas av samtliga respondenter vid flertalet tillfällen.

Nästa Frame som identifierades handlar om att Anonymous i majoriteten av texterna beskrivs som en homogen grupp av människor med ett gemensamt uttalat mål. Som

framhålls i analysen så förekommer ett fåtal framställningar där avsändarna för ett mer problematiserat resonemang om vad Anonymous är och vilka människor som befinner sig bakom anonymiteten, men i den absoluta majoriteten använder man sig alltså av en mer fastställande beskrivning av Anonymous strukturella natur och karaktär – ett hackernätverk alternativt en grupp hackers som attackerar aktörer utifrån en mer eller mindre godtycklig urvalsprocess. Denna konstruerade Frame skiljer sig på många avgörande sätt från resultaten av intervjuanalysen. Om Anonymous beskrivs som en homogen grupp av människor med ett och samma mål, så beskrivs det snarare som samlingspunkt för en väldigt heterogen samling människor, med vitt skilda motiv till sitt deltagande och åsikter om olika frågor. Respondenterna menar att även om Anonymous från början bestod av människor med liknande bakgrunder och samma intresseområden, så har det nu utvecklats till en strömning i vilken människor från olika typer av samhällen och med olika bakgrunder, religioner och världsåskådningar som enbart engagerar sig i de ämnen och frågor som just de finner viktiga. En av respondenterna påpekar också att det alltid är olika grupperingar inom Anonymous som ligger bakom olika aktioner, och då grupperingar bestående enbart av människor som anser aktionen vara nödvändig eller viktig. Att nyhetsmedier ändå beskriver Anonymous så som respondenterna menar att det såg för många år sedan kan så klart bero på flera faktorer. Som nämns i analysen så är det väldigt vanligt att man i nyhetsrapportering förenklar fenomen och skeenden, samt belägger dessa med benämningar som är förståeliga för många människor. Detta kan vara en betydande aspekt, men det kan samtidigt bero på att den "traditionella" bilden av Anonymous som en grupp unga män med avsevärda datorkunskaper som kommunicerar med varandra i hemliga chatt-kanaler fortfarande till stor del lever kvar – Anonymous utveckling och utbredning har möjligen till stor del gått obemärkt förbi.

Nästa Frame som identifierats går ut på att de politiska och ideologiska åsikter, idéer och motiv som existerar hos de som deltar i Anonymous aktioner, protester och attacker marginaliseras, ignoreras eller förenklas i de analyserade medietexterna. Som med tidigare genomgångna Frames så finns även här undantag, vilka presenterades i analysavsnittet, men den genomgående konstruktionen går alltså ut på att utelämna dessa aspekter av Anonymous. Detta blir främst påvisbart i samband med texter som fokuserar på överbelastningsattacker och andra datorrelaterade angrepp utförda av Anonymous. Det som inkluderas i detta material kopplat till just motiv och

bakomliggande orsaker är att Anonymous kopplas samman med en annan aktör eller ett annat fenomen som de sägs antingen stötta eller motarbeta, exempelvis WikiLeaks och ACTA, men där tar också förklaringen slut. Utöver detta uttrycks också den standardiserade tanken om att Anonymous arbetar för ett fritt internet. Detta utgör en uppenbar kontrast mellan medietexterna och de intervjusvar som har analyserat. De påvisar istället att det inte är möjligt att tala om några gemensamma åsikter eller motiv för Anonymous som en helhet. Som tidigare nämnts så menar respondenterna att Anonymous idag består av människor med väldigt olika intresseområden och därmed också olika motiv för olika aktioner. Och att majoriteten av medietexterna undanhåller alternativt marginaliserar möjliga ideologiska och politiska värderingar, åsikter och idéer, samtidigt som just vikten av detta är något som diskuteras genomgående av respondenterna i deras intervjusvar bör ses om en markant och betydande skillnad mellan dessa två aktörer.

4. Avslutande diskussion

Nedan presenteras inledningsvis framkomna slutsatser, vilka också besvarar var och en av de ursprungliga frågeställningarna. Därefter diskuteras dessa resultat i en bredare samhällelig kontext, varpå exempel på möjlig samt behövlig framtida forsknings föreslås.

4.1 Slutsatser

Hur framställs och gestaltas Anonymous av dominerande svensk nyhetsmedia?

När det kommer till analysen av medietexter så identifierades tre dominerande frames gällande hur Anonymous gestaltas i materialet; hotbild, strukturell karaktär och marginalisering av ideologiska motiv. Samtliga Frames, konstruerades på ett och samma sätt i den absoluta majoriteten av materialet, dock med ett varierande antal intressanta undantag som även de tas upp.

Konstruktionen hotbild går ut på att Anonymous sammankopplas med ett förestående och allvarligt hot. Den vanligaste varianten av konstruktionen är att det är själva Anonymous som är det stora hotet. Detta målar man upp i flera fall upp genom explicita klaganden om att Anonymous de facto hotar Sverige och dess invånare med attacker, men också genom att med hjälp av experter inom olika ämnesområden påvisa att attackerna är ostoppbara, att Anonymous är kapabla till vad som helst, samt att svenska datoranvändare bör uppvisa ökad försiktighet. Avsändarna använder också flitigt krigsmetaforer för att förstärka hotbilden – det beskrivs som ett rasande nätkrig med ett ojämnt slagfält där svenska sajter kraschar en efter en. Den andra och mindre vanliga varianten av den här konstruktionen målar också upp en hotbild sammankopplad till Anonymous och utförda attacker, men ser inte Anonymous som källan till de förestående hot som presenteras – istället ses den teknik och de tillvägagångssätt som Anonymous använder sig av, i händerna på en mäktigare och mer betydande aktör som en potentiell källa till långt värre attacker. Den mest avgörande skillnaden mellan dess båda varianterna, förutom de som presenterats ovan, är att textförfattarna som konstruerar den förstnämnda varianten använder sig av en osäkerhet inför vad Anonymous är och vad kan göra, medan de avsändare som konstruerar

den sistnämnda varianten hävdar sig veta vad Anonymous egentligen är kapabla till, nämligen ingenting man behöver bry sig om eller oroa sig för.

Den andra konstruktionen som identifierades och som till stor del bidrar till gestaltningen och framställningen av Anonymous i medietexterna handlar om strukturell karaktär. Här framställs Anonymous som en homogen grupp i den absoluta majoriteten av materialet. De beskrivs som en hackergrupp eller ett hackernätverk innehållandes människor med gemensamma mål och idéer. Det visade sig att det i materialet även finns ett fåtal exempel på en motvikt mot denna framställning där avsändaren snarare resonerar kring hur Anonymous är uppbyggt och vad det egentligen är, utan definitiva benämningar. Framställningen av Anonymous som en homogen grupp av hackers implementeras dock som sagt i den absoluta majoriteten av materialet och bör ses som den dominerande varianten av den här konstruktionen.

Den tredje konstruerade framställningen som identifierades i materialet byggs upp genom en marginalisering av Anonymous motiv och ideologiska utgångspunkter. Anonymous sammankopplas vid vissa tillfällen med andra aktörer eller motståndare, och i ett fåtal av texterna presenteras yttrandefrihet och ett fritt internet som det de kämpar för, men utöver detta behandlar man inte möjliga eller faktiska motiv och orsaker för Anonymous agerande, vilket bör ses som en tydlig marginalisering som bidrar till den framställda gestaltningen av Anonymous.

Hur framställer och beskriver Anonymous egna aktiva medlemmar rörelsen?

Analysen av intervjuerna visade att samtliga respondenter menar att Anonymous har förändrats drastiskt under de senaste åren, från en mer homogen grupp av individer till en världsomspännande samling av människor från vitt skilda bakgrunder och med vitt skilda motiv och orsaker till att bli aktiva i Anonymous. Olika grupperingar inom Anonymous fokuserar på olika frågor och ämnen, och dessa grupperingar består då av individer som intresserar sig specifikt för den behandlade frågan. Detta gör vidare att individer i en specifik gruppering inte nödvändigtvis behöver bry sig om andra frågor som Anonymous engagerar sig i. Detta gör sedermera också att Anonymous numera arbetar med ett långt mer bredare spektrum av ämnen, frågor och ändamål än tidigare.

Något som i mångt och mycket hör ihop med ovanstående resonemang, och som samtliga respondenter tar upp, är det faktum att Anonymous inte bör beskrivas som en grupp, ett nätverk eller ens en rörelse, det går inte att använda de traditionella organisatoriska benämningarna för att beskriva vad Anonymous är. Här beskrivs det istället som en strömning, en ständigt pågående aktion, en idé i ständig utveckling som människor kan engagera sig i när som helst, och en arena där människor kan samlas för att diskutera och agera mot saker som de anser behöver förändras. Dock finns fortfarande flertalet grupperingar inom Anonymous som kan kallas hackerinriktade grupperingar då de använder sig av de metoder som Anonymous är mest känt för, men det är numera endast en del av helheten menar en av respondenterna.

Trots det faktum att respondenterna menar att just hackerspekten av Anonymous har minskat avsevärt så menar två av dem också att sådana typer av aktioner är en nödvändig och effektiv del av hur Anonymous arbetar. Så samtidigt som Anonymous idag består av alla sorters människor som aktiverar sig mot olika sorters frågor ses ändå överbelastningsattacker fortfarande som den mest effektiva metoden för att få något gjort på riktigt, samt att det är i samband med denna typ av aktion som Anonymous får som mest uppmärksamhet både i nyhetsmedia och bland potentiella nya aktiva deltagare. Detta hör på flera sätt också ihop med hur respondenterna menar att nyhetsmedias bild av Anonymous som något farligt till viss del kan gynna dem. Respondenterna menar här att Anonymous faktiskt är ett hot, men då endast mot aktörer som på något sätt förtjänar det.

Vilka skillnader och likheter finns mellan gestaltningen given av nyhetsmedia, och den given av rörelsens medlemmar?

Den tydligaste och mest markanta skillnaden mellan beskrivningarna givna av svenska nyhetsmedier och av aktiva deltagare inom Anonymous är hur den strukturella karaktären samt hur ideologiska motiv och politisk drivkraft beskrivs och gestaltas. I nyhetsmedia framställs Anonymous som ett homogent nätverk utan någon särskilt uttänkt eller genomarbetad agenda, medan det i intervjuerna gestaltas som en högst heterogen samling individer som i olika undergrupperingar agerar mot det som var och en av grupperingarna anser vara viktigast. Det blir än mer intressant eftersom dessa gestaltningar från de båda

källorna står så pass långt ifrån varandra – närmast fullständigt homogen i medietexterna gentemot faktiskt fullständigt heterogen i intervjuerna, samt en marginalisering av ideologiska idéer och motiv i medietexterna gentemot att dessa aspekter målas upp som själva anledningen till Anonymous existens i intervjuerna. Vad gäller likheter så kan man säga att en aspekt av konstruktionen hotbild överensstämmer mellan de två materialen – både medietexterna och respondenterna ser Anonymous som något farligt, men där slutar likheten. I nyhetsmedia målas Anonymous upp som farliga för Sverige som stat samt samtliga av dess medborgare, i intervjuerna däremot menas att Anonymous har makt och bör ses som ett hot, men då endast mot de som enligt Anonymous förtjänar det.

4.2 Avslutande diskussion

De tre konstruerade framställningar som dominerar både nyhetsrapporteringen angående Anonymous, och återgivningarna från aktiva deltagare handlade om tre av de mest framstående aspekterna när det kommer till Anonymous; det potentiella hotet de utgör främst i samband med deras attacker och aktioner, den strukturella karaktären, samt de ideologiska och politiska motiven. Just detta kan beskrivas som mer eller mindre väntat – det är just dessa sidor av Anonymous som tillsammans i mångt och mycket påvisar vad Anonymous är för något. Att definitionerna av dessa tre skiljer sig åt så pass mycket som det faktiskt gör är dock intressant på flera plan. Som har nämnts flera gånger tidigare, så kan det väl också vara så att tidningarnas konstruktioner och framställningar inte enbart beror på brist på kunskap eller förståelse, utan på det faktum att de behöver göra fenomenet förståeligt och till något som många människor kan relatera till, vilket då kan föra med sig exempelvis förenklingar och generaliseringar. Detta understöds av Entman, vars forskning och bidrag till Framing-teorin presenteras i teoriavsnittet, som menar att när en term är allmänt accepterad och kopplad till ett specifikt fenomen, så kan ett byte av terminologi riskera att antingen skada avsändarens förtroende hos mottagarna, eller till och med göra så att mottagarna inte förstår innehållet.⁹⁴ Att majoriteten av artikelförfattarna fortfarande benämner Anonymous som ett samlat hackernätverk kan vara ett exempel på just detta – att reproducera ett redan accepterat begrepp som många människor redan kopplar samman

---

⁹⁴ Entman, s. 55

med Anonymous, istället för att införa en ny terminologi som syftar till att framställa Anonymous på ett annat sätt, men med effekten att vissa människor inte längre förstår den nya beskrivningen.

En annan intressant aspekt av de resultat som framkommit är att de konstruktioner som identifierats inte är enhetliga – de frames som jag kallar hotbild och strukturell karaktär förekom i två olika varianter, och i identifikationen av den tredje fanns ett antal undantag. Detta kan delvis förklaras med Chong och Druckmans resonemang angående nya och mer traditionella ämnen. De menar att med traditionella ämnen och frågor finns en allmänt accepterad konstruktion med en definierade struktur av dessa, vilket inte finns på samma sätt med helt nya ämnen vilket Anonymous bör anses vara.⁹⁵ Det finns alltså inte samma gemensamma förståelse för nyare ämnesområden och problem, vilket då för med sig att konstruktionerna kan variera.

Resultaten från analysen av intervjuerna påvisade bland annat en tydlig koppling till Bennett och Segelbergs resonemang om collective action ställt mot connective action som presenteras kortfattat i avsnittet om tidigare forskning. Medan det inom den mer traditionella tanken om collective action, kollektiva handlingar, finns en nödvändig plats som bör fyllas av en organisation som har kapacitet att administrera och kontrollera processen, samtidigt som deltagarna inte ser något egentligt självändamål med att utföra handlingarna, så bygger tanken om connective actions, sammankopplande handlingar, snarare på andra organiserings-principer och motiv. Den primära principen gällande organisation går ut på att digitala kommunikationsmedier fungerar som organiserade arenor. Motiven handlar främst om att utförda handlingar och åtgärder, främst i form av att dela idéer som man anser vara viktiga, utgör personliga uttryckssätt vilka i sin tur blir en del av en självvalidering.⁹⁶ Detta stämmer väl in på hur respondenterna menar att de själva och andra människor som aktiverar sig inom Anonymous ofta gör det för att de brinner för vissa ämnen, och därför behöver ett verktyg för att kunna ge sig in i den politiska debatten och faktiskt göra något åt saken. Även det faktum att samtliga respondenter menar att Anonymous inte är någon organisation eller rörelse i traditionell mening sammanfaller med connective action och dess medföljande organisationslösa struktur. Dessa två aspekter, organisation och motiv, är det

---

⁹⁵ Chong, Druckman, s. 108

⁹⁶ Bennett, Segerberg, s. 749-750 & 752-753

som respondenterna faktiskt fokuserar på mest i sina intervjusvar, vilket stärker tanken om att man inte kan bedöma och analysera Anonymous utifrån klassiska organisatoriska aspekter - man behöver snarare börja med att undersöka hur deltagare ser på och värderar sin aktivitet samt sin relation med andra deltagare, och även hur den relationen byggs upp i deras kommunikationskanaler.

Avslutningsvis vill jag återigen adressera det faktum att respondenterna vars intervjusvar har analyserats i den här uppsatsen inte med säkerhet kan sägas representera Anonymous fullt ut – deras åsikter och tankar kan potentiellt skilja sig åt på flera sätt jämfört med andra aktiva deltagare i Anonymous. Detta till trots menar jag att de resultat som framkommit ur den här studien bör ses som representativa för relationen mellan nyhetsmedias framställningar och medlemmarnas dito. Detta på grund av att skillnaderna är så pass grundläggande och stora. Hade jag bytt ut mina respondenter mot tre andra individer inom Anonymous så menar jag ändå att skillnaderna i sig hade funnits kvar, om än möjligtvis mindre eller större, eftersom det handlar om så pass grundläggande aspekter av fenomenet Anonymous.

4.3 Framtida forskning

Under arbetet med den här uppsatsen har jag funnit flertalet aspekter av både nya typer av sociala rörelser i allmänhet, och av Anonymous i synnerhet som skulle vara både intressant och även behövt att undersöka och analysera. Det som gör Anonymous till ett så intressant och givande fenomen att studera är att det är så pass utbredd men samtidigt till stor del så höljt i dunkel. Ett förslag på studie som jag skulle finna väldigt intressant vore att på något sätt följa upp det som framkommit ur analysen av intervjuerna i den här uppsatsen, och om möjligt försöka påvisa hur Anonymous utveckling har sett ut under de senaste åren, och hur den har gått till. Vidare vore det naturligtvis högst intressant att också spinna vidare på de skillnaderna och likheterna i gestaltningarna av Anonymous som har synliggjorts i den här uppsatsen, och då på något sätt undersöka vad dessa beror på. Den här studien påvisar vilka gestaltningsskillnader som finns, men inte varför dessa existerar. Detta vore ett naturligt nästa steg inom detta specifika ämnesområde för att öka förståelsen för den nya typen av sociala rörelser i

allmänhet, och för Anonymous i synnerhet. Jag ser i samband med detta även behovet av att utföra liknande studier i en amerikansk alternativt en mer global kontext. USA är Anonymous hemland, och den kultur där de har varit som mest närvarande och omstridda, vilket borgar för intressanta och relevanta studier. Ytterligare en typ av studie i ämnet som skulle vara intressant och potentiellt bidra till förståelsen av det vore att inkludera och undersöka allmänhetens syn på, kunskap om, och förståelse av Anonymous. Hur ser "vanliga" människor på fenomenet, vad vet egentligen människor om Anonymous, om ens något alls?

5. Litteraturlista

Nedan listas samtliga använda och utnyttjade källor i den här uppsatsen. Först redogörs för tryckta källor, därefter otryckta källor och sist listas de medietexter som har analyserats.

5.1 Tryckta källor

Coleman, Gabriella, Anonymous and the Politics of Leaking, *Beyond WikiLeaks: Implications for the future of Communications, Journalism and Society*, (Brevini, Benedetta, Hintz, Arne, McCurdy, Patrick, Red.) Basingstoke: Palgrave Macmillan (2013), s. 209-229

Ekström, Mats, Larsson, Larsåke (Red.), *Metoder i kommunikationsvetenskap* (2010) 2:a uppl. Studentlitteratur, Lund

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (2007), Norstedts juridik, Stockholm

Gripsrud, Jostein, *Mediekultur, mediesamhälle*. 3., [bearb.] uppl. (2011), Daidalos, Göteborg

Hai-Jew, Shalin, Action Potentials: Extrapolating an Ideology from the Anonymous Hacker Socio-Political Movement (A Qualitative Meta-Analysis), *Digital Democracy and the Impact of Technology on Governance and Politics: New Globalized Practices* (Akrivopoulou, Christina, Garipidis, Nicolaos, Red.) (2013), s. 50-106

Hertog, J. K. and D. M. McLeod, A multiperspectival approach to framing analysis: A field guide, *Framing public life: Perspectives on media and our understanding of the social world* (2001), (Reese, Stephen D, Gandy, Oscar H, Grant, August E, Red.) Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah

Lakoff, George & Johnson, Mark, *Metaphors we live by* (2003[1980]), Univ. of Chicago Press, Chicago

Marshall, Catherine & Rossman, Gretchen B. *Designing Qualitative Research*, 5:e uppl. (2011)

Van Gorp, Baldwin, Strategies to take subjectivity out of framing analysis, *Doing News Framing Analysis. Empirical and Theoretical Perspectives* (D'Angelo, Paul & Kuypers, Jim A, Red.), (2010), New York, Routledge

5.2 Otryckta källor

Bennett, Lance, *Changing citizenship in the digital age*, Civic Life Online: Learning How Digital Media Can Engage Youth, Cambridge: The MIT Press, (2008) 1-24

Bennett, Lance, Segerberg, Alexandra, *The Logic of Connective Action*, *Information, Communication & Society*, 15:5 (2012) 739-768

Brown, Peter A, Wong, Wendy H. *E-Bandits in Global Activism: WikiLeaks, Anonymous, and the Politics of No One*, *Cambridge Journals, Perspectives on Politics*, (2013) 11:4, s. 1015

Chong, Dennis, Druckman, James, *Framing Theory*, *Annual Review of Political Science*, DOI: 10.1146/annurev.polisci.10.072805.103054, (2007) 10, s. 103-126,

Coleman, Gabriella, *Anonymous in Context: The Politics and Power behind the Mask*, *Internet Governance Papers*, The Centre for International Governance Innovation, (2013) 3, s. 1-22

Delshad, Ashlie, Raymond, Leigh, *Media Framing and Public Opinion Toward Biofuels*, *Review of Policy Research* (2013), 30:2, s. 190-210

Earl, Jennifer, Kimport, Katrina, Prieto, Greg, Rush, Carly, Reynoso, Kimberly, *Changing the world one webpage at a time: Conceptualizing and explaining Internet Activism*, *Mobilization: An International Journal* (2010), 15:4, s. 425-446

Entman, Robert, *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm*, *Journal of communication*, ISSN 0021-9916 (1993), 42:4, s. 51-58

Fox news, *4Chan, The Rude, Raunchy Underbelly of the Internet*, publicerad: 2009-04-08, <http://www.foxnews.com/story/2009/04/08/4chan-rude-raunchy-underbelly-internet/> hämtad: 2014-04-15

Kazmi, Ayesha, *How Anonymous emerged to Occupy Wall Street*, *The guardian*, 2011-09-27, <http://www.theguardian.com/commentisfree/cifamerica/2011/sep/27/occupy-wall-street-anonymous>, hämtad 2014-04-11 11:52

Kia-index, *Summering av de första 100 Webbplatserna*, <http://www.kiaindex.net/>, hämtad: 2014-04-11 11.40

Oxford Dictionary of English, 3 uppl, Stevenson, Angus (Red.), Oxford University Press, 2010. http://www.oxfordreference.com.ezproxy.ub.gu.se/view/10.1093/acref/9780199571123.001.0001/m_en_gb0207240. Hämtad: 2014-04-25

Sell, Susan K, *Revenge of the "nerds": Collective Action against Intellectual Property Maximalism in the Global Information Age*, *International Studies Review* (2013), 15:1, s. 67-

Serracino-Inglott, Philip, *Is it OK to be an Anonymous?*, Ethics & Global Politics (2013), 6:4, s. 217-244

Tidningsutgivarna, Dagspress,

<http://www.dagspress.se/images/stories/Statistik/Dokument/dagspressindustri.pdf>

Hämtad: 2014-04-11 11:18

YouTube, *Anonymous – Operation Pirate Bay*, publicerat 2012-10-01,

<https://www.youtube.com/watch?v=72a5Ru65-ws>, hämtad: 2014-04-15 13:10

Zhongdang, Pan, Kosicki, Gerald M, *Framing analysis: An approach to news discourse*, Political Communication (1993), 10:1, s. 55-75

5.3 Medietexter

Nedan listas samtliga medietexter som utgör analysmaterialet i kronologisk ordning. En PDF-fil med samtliga artiklar fås av författaren vid förfrågan.

Julander, Oscar (2010) Fullt krig på nätet – hemligt nätverk attackerar hemsidor, Expressen, 9 december, Tillgänglig: mediearkivet [2014-04-10]

Kederstedt, Oscar (2010) Nya attacker att vänta, Svenska dagbladet, 10 december, http://www.svd.se/naringsliv/nya-attacker-att-vanta_5798419.svd hämtad: 2014-05-28

Skott, Julia (2010) Ingen vill bli ovän med internets gräshoppor, Aftonbladet, 10 december, <http://www.aftonbladet.se/debatt/kronikor/juliaskott/article12698686.ab> hämtad: 2014-05-28

Strage, Fredrik (2011) Samma ansikte har synts i demonstrationståg världen över de senaste åren, Dagens nyheter, 21 oktober, <http://www.dn.se/kultur-noje/kronikor/fredrik-strage-samma-ansikte-har-synts-i-demonstrationstag-varlden-over-de-senaste-aren/> hämtad: 2014-05-28

Berge, Lars (2011) Ansiktslöst uppror, Svenska dagbladet, 30 oktober, http://www.svd.se/kultur/ansiktslost-uppror_6592076.svd hämtad: 2014-05-28

Kerpner, Joachim (2011) Aftonbladet, 4 november, Tillgänglig: mediearkivet [2014-04-10]

Lagerwall, Katarina (2011) Aktivister från gatan till nätet, Dagens nyheter, 21 december, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Löfström, Mikael (2011) Stal från de rika och gav till de fattiga, Aftonbladet, 27 december, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Hildebrandt, Johanne (2012) Säkerhet blir lätt en illusion, Svenska dagbladet, 9 januari, http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/sakerhet-blir-latt-en-illusion_6756001.svd hämtad: 2014-05-28

Eriksson, Gustaf (2012) Anonymous ultimatum: Låt Assange vara i fred!, Expressen, 3 februari, <http://www.expressen.se/nyheter/dokument/anonymous-ultimatum-lat-assange-vara-i-fred/> hämtad: 2014-05-28

Kihlström, Staffan (2012) Regeringens hemsida hackad i Acta-protest, Dagens nyheter, 5 februari, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Nilsson, Dan (2012) Regeringens hemsida stängd efter angrepp, Svenska dagbladet, 5 februari, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Fredén, Jonas (2012) Medvind för motståndare till Acta-avtalet, Dagens nyheter, 12 februari, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Mannheimer, Lasse, Löfgren, Emma (2012) Nätattack mot flera hemsidor, Dagens nyheter, 4 september, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Thurfjell, Karin (2012) Hackargrupp väntas växa, Svenska dagbladet, 6 september, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

TT (2012) Hot om nya nätattacker mot Sverige, Dagens nyheter, 3 oktober, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Troberg, Anna (2012) Anonymous är mer larviga än hotfulla, Aftonbladet, 4 oktober, <http://www.aftonbladet.se/debatt/debattamnen/internet/article15550691.ab> hämtad: 2014-05-28

Nordensson, Beatrice (2012) Fortsatta attacker mot sajter, Dagens nyheter, 4 oktober, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Schreiber, Johanna (2012) Hacker-attack mot riksbanken, Expressen, 4 oktober, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Marjavaara, Leonel, Nelson, Oscar, Svensson, Olof (2012) Hotet i natt: Vi kommer slå till igen, Aftonbladet, 4 oktober, Tillgänglig: [mediarkivet \[2014-04-10\]](#)

Olsson, Tobias (2012) Nya nätattacker hotar i dag, Svenska dagbladet, 5 oktober, Tillgänglig: mediearkivet [2014-04-10]

Gudmundson, Per (2012) Den fula sanningen om mannen bakom masken, Svenska dagbladet, 5 oktober, http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/den-fula-sanningen-om-mannen-bakom-masken_7555602.svd hämtad: 2014-05-28

Svahn, Clas (2012) Svårt att avvärja attacker på nätet, Dagens nyheter, 5 oktober, Tillgänglig: mediearkivet [2014-04-10]

Expressen (2012) De jagas – på dubbla fronter/Nätsabotörerna jagas av riktiga Anonymous, Expressen, 5 oktober, <http://www.expressen.se/nyheter/natsabotorerna-jagas-av-riktiga-anonymous/> hämtad: 2014-05-28

Lindberg, Anders (2012) Hackare hotar mer än sajter, Aftonbladet, 5 oktober, <http://www.aftonbladet.se/ledare/ledarkronika/anderslindberg/article15556201.ab> hämtad: 2014-05-28

Lindberg, Staffan (2012) Vi ska skriva världshistoria, Aftonbladet, 4 oktober, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article15555248.ab> hämtad: 2014-05-28

Svahn, Clas (2012) Sajter drabbade i ny attack, Dagens nyheter, 6 oktober, Tillgänglig: mediearkivet [2014-04-10]

Råde, Lasse, Hellberg, Magnus (2012) Sjukhusen hackades av Assangeanhängare, Expressen, 23 november, <http://www.expressen.se/nyheter/sjukhusen-hackades-av-assangeanhangare/> hämtad: 2014-05-28

6. Bilaga 1. Intervjuguide

Tema 1: inledningsfasen

1. Hur kom det sig att du valde att bli aktiv i Anonymous?
2. Hur kom du inledningsvis i kontakt med Anonymous?
3. Hur har din bild av Anonymous förändrats sedan du blev aktiv?

Tema 2: Anonymous i teorin

4. Hur skulle du beskriva och definiera Anonymous?
5. Hur skulle du beskriva Anonymous ideologiska värdegrund?
6. Varför anser du att Anonymous behövs?

Tema 3: Anonymous i praktiken

7. Har Anonymous enligt dig förändrats under de senaste sex åren (sedan den första större operationen, Operation Chanology), och i så fall hur?
8. Hur ser du på DDoS-attacker och andra hackerattacker som Anonymous ofta förknippas med? Ser du dessa som nödvändiga, ett nödvändigt ont eller onödiga?
9. Hur ser du på Massmedias gestaltning och framställning av Anonymous?
10. Vad anser du vara de största skillnaderna mellan medias bild av Anonymous jämfört med din bild?